

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

ANALÝZA KRIMI ZPRÁV TV PRIMA

ZA ROK 2021-2022

Bakalářská diplomová práce

Veronika Rádová

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Holešovský

Olomouc 2021

Poděkování

Na tomto místě by autorka ráda poděkovala vedoucímu práce Mgr. Tomášovi Holešovskému za cenné rady, ochotu a trpělivost.

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou použitou literaturu a zdroje, ze kterých jsem čerpala. Práce obsahuje 78 629 znaků včetně mezer.

V Olomouci 28.4.2022

Veronika Rádová

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou pořadu Krimi zprávy televizní stanice Prima. Pořad se věnuje kriminálním případům, kauzám, jejich vývoji, pachatelům a práci policistů.

Využitou metodou je kvantitativní obsahová analýza. Cílem práce je zjistit, jak pořad vypadá, jak je strukturovaný a jaký je jeho obsah. Vybraný vzorek je vždy prvních 7 dní v měsíci – počínaje dubnem 2021 a konče březnem 2022.

Klíčová slova: Zpravodajství, Krimi, Obsahová analýza, Televizní zpravodajství, TV Prima, Krimi zprávy

Abstrakt v anglickém jazyce

This bachelor thesis deals with the analysis of the program Krimi zprávy (Crime News) by the television station Prima. The show focuses on criminal cases, cases, their development, perpetrators and the work of police officers.

The method used is quantitative content analysis. The aim of the work is to find out what the show looks like, how it is structured and what its content is. The selected sample is always the first 7 days of the month, starting in April 2021 and ending in March 2022.

Key words: News, Crime, Content analysis, Television news, TV Prima, Crime news

Obsah

1	Úvod.....	7
2	Teoretická část.....	11
2.1	Zpravodajství.....	11
2.1.1	Zpravodajské hodnoty.....	11
2.1.2	Zobrazování minorit.....	12
2.2	Kriminalita.....	13
2.2.1	Prezentace kriminality v médiích.....	15
2.2.2	Mediálně zajímavé zločiny.....	16
2.2.3	Mediální celebrita.....	19
2.2.4	Ženy jako pachatelky trestných činů.....	20
2.3	Televizní násilí.....	22
2.3.1	Televizní násilí a zákon.....	24
2.3.2	Kultivační teorie.....	25
3	Metodika práce.....	26
3.1	Obsahová analýza kvantitativní.....	26
3.2	Výzkumné otázky, hypotézy.....	27
3.3	Operacionalizace proměnných.....	31
3.4	Technika sběru dat.....	34
3.5	Výsledky analýzy.....	36
3.5.1	Typy kriminality.....	36
3.5.2	Místa činu.....	39
3.5.3	Minority.....	40
3.5.4	Záběry v reportážích.....	42
3.5.5	Zpravodajské hodnoty.....	43
3.5.6	Mediální celebrity.....	46
3.5.7	Ženy pachatelky.....	47
3.5.8	Televizní násilí.....	49
3.5.9	Moderátoři a redaktoři Krimi zpráv.....	50
3.5.10	Shrnutí analýzy.....	52
4	Závěr.....	53
	Seznam analyzovaných relací.....	57
	Seznam použité literatury.....	59

1 Úvod

Kriminalita je téma, se kterým se setká minimálně jednou za život většina z nás. Ne nutně z důvodu spáchání protiprávního jednání, přestupky nebo přímo trestné činy se objevují ve společnosti neustále. Jde například o zloděje v obchodech, vandalismus na veřejném majetku, porušování pravidel v silničním provozu, prostituci nebo prodej a distribuci drog (Tomášek, 2010: 7). „*Ve výzkumech veřejného mínění se kriminalita a její jednotlivé obdoby trvale objevují jako jeden z hlavních problémů, které občany trápí a u nichž jsou silně nespokojeni, jak se ho odpovědným institucím daří řešit*“ (tamtéž). Rostoucí kriminalita je kvůli tomu častým předmětem diskusí, britský kriminolog John Muncie (2001) debaty o kriminalitě přirovnává k rozhovorům o počasí. Všichni o dané věci často hovoříme, říkáme na ni svůj názor, ale nevíme, jak se s vývojem situace vypořádat. Ukázkovým příkladem může být případ Petra Kramného, který zavraždil v Egyptě svoji manželku a dceru. Média velmi detailně informovala o jeho procesu a o tom, zda vraždu spáchal, či ne, se vedly sáhodlouhé debaty.

Příspěvky kriminalistického charakteru jsou dnes už nedílnou součástí každé zpravodajské relace a naprostá většina občanů získává informace o kriminálních událostech právě z médií (Tomášek, 2010: 7–32). Čtenáře téma zločinu fascinuje (Jewkes, 2015), pro média je kriminalita díky tomu jednoznačným objektem zájmu. Na tohle přišel už na konci 19. století zakladatel Daily Mail Alfred Hamsworth. Pozornost však dále rostla, a to např. i v dalších britských denících jako jsou The Times nebo Mirror. Je proto zásadní otázkou, jak média se zprostředkováním zločinu pracují. (Tomášek, 2010: 32–33)

Komerční televizní stanice Prima vysílá plošně od roku 1993 a v roce 2010 se produkce rozhodla vytvořit oddělený zpravodajský pořad Krimi zprávy věnující se pouze zpravodajství z oblasti kriminality. V roce 2018 byl sice pořad zrušen a zařazen do Velkých zpráv, v roce 2020 byly ale Krimi zprávy znovu samostatným pořadem. Pořad se vysílá každý den v hlavním vysílacím čase (v 19:40), délka se pohybuje v rozmezí 10-15 minut.

Cílem diplomové práce bude analýza tohoto pořadu. Stěžejním zjištěním bude, jaký typ kriminality se v reportážích prezentuje nejčastěji, zda se jedná o kriminalitu s prvkem násilí, jak by mohlo být obecným předpokladem. Dále se bude práce zaměřovat na místo činů, tedy který okres redakce pro reportáže preferuje nejvíce a který naopak nejméně. U kriminálních reportáží je typické využívání ilustračních záběrů, na jejich četnost a četnost reálných záběrů se výzkum také zaměří. Aby byla analyzovaná data co nejvíce relevantní a aktuální, vybraný vzorek pokrývá relace od dubna 2021 do března 2022. Analyzovat se bude vždy prvních 7 dní v měsíci.

V teoretické části se práce zaměří na teoretické koncepty. Klíčový bude popis konceptu zpravodajských hodnot a jednotlivých druhů kriminality. Dále se bude teoretická část zabývat tím, jak je kriminalita v médiích prezentována a jaká je skutečná souvislost mezi televizním násilím a kriminalitou. Metodologická část se zaměří na popis zvolené metodiky, techniku sběru dat a na vytvoření výzkumných otázek a hypotéz. Dále se bude praktická část zabírat představením analýzy a v závěru bude prezentovat jednotlivá zjištění.

2 Teoretická část

V této části se práce se zaměří na teoretické koncepty, které jsou ke zkoumanému tématu relevantní. Nejprve bude cílem popsat zpravodajství obecně, dále zpravodajské hodnoty a to, jak média zobrazují etnické menšiny. Další část se bude týkat vztahu kriminality a médií. Práce se zaměří na definici kriminality, na její rozřazení do kategorií (to bude následně užitečné v praktické části), na to, jak média kriminalitu prezentují, které zločiny jsou pro zpravodajství atraktivnější než jiné a proč, co znamená pojem mediální celebrita a jak média prezentují ženy, které páchají násilné trestné činy. Poslední část se bude věnovat televiznímu násilí, nastíní, jaké jsou jeho dopady, a popíše známou kultivační teorii.

2.1 Zpravodajství

S jistotou můžeme říci, že v ideálním případě by zpravodajství mělo být objektivní, ovšem některá média mají větší sklon vybírat k prezentaci zprávy s prvkem senzačnosti, aby si udržela své příjemce (Kilgo, Harlow a spol., 2016). Zároveň, co se týče konkrétně kriminality (ať už z důvodu pohodlnosti nebo jednodušší orientace), když se chce běžný občan dozvědět o nových kriminálních případech a procesech, zvolí pravděpodobně jako zdroj těchto informací právě média (Tomášek, 2010: 32). Média neukazují (ani to není v jejich silách) vše, o čem by měla informovat a „[...] za výběrem zpráv do zpravodajství existuje nějaký soubor kritérií pro rozhodování, který je relativně obecný, tedy sdílený více novináři a redakcemi– a akceptovaný dokonce i čtenáři jako určitá forma návyku či intuitivně přijímané normy“ (Trampota, 2006: 24).

2.1.1 Zpravodajské hodnoty

K definici pojmu zpravodajských hodnot dospěli za pomoci empirického výzkumu norští badatelé Johan Galtung a Marie Rugerová¹ (1965). Z jejich teze vyplývá, že čím více zpravodajských hodnot událost má, tím je větší pravděpodobnost, že se stane zprávou. Faktory, které v rámci výzkumu identifikovali, jsou následující: frekvence, práh pozornosti, jednoznačnost, smysluplnost, souznění, překvapení, kontinuita, variace, vztah k elitním národům, vztah k elitním osobám, personalizace

---

¹ Před nimi jako první tento pojem použil Walter Lippman v publikaci Public Opinion (1922).

a negativita. V souvislosti s kriminálním zpravodajstvím se můžeme nejčastěji setkat s negativitou, protože přestupky a trestné činy nejsou žádoucím pozitivním jevem, s překvapením v momentě kdy např. spáchá závažnou trestnou činnost člověk, který na první pohled neodpovídá našim zažitým představám toho, jak by měl pachatel vypadat. Frekvenci definují autoři jako faktor, který říká, že událost vyvinutá během jednoho dne má větší pravděpodobnost stát se předmětem zpravodajství, než událost, která se vyvíjí dlouhodobě. Jako příklad (tamtéž: 66) uvádějí vraždu, která netrvá příliš dlouho (oproti bitvě, kde je úmrtí více), dá se o ní informovat jednorázově. Kontinuitu autoři definují jako prvek, kdy médium pravděpodobně bude znovu informovat o události, o které již informovalo dříve².

Výzkumu zpravodajských hodnot se věnovali i další autoři³, Westerstahl a Johansson (1994) ve své práci uvedli pět zpravodajských hodnot: důležitost, blízkost, dramaticnost, přístup a ideologii. Hodnotu blízkosti definují na základě blízkosti geografické (prostorové), kulturní a obchodní. Tomášek (2010: 39) uvádí jako příklad k blízkosti situaci, kdy o méně závažném přestupku (typicky vandalismu) nebudou informovat celostátní média, protože k němu nemají všichni příjemci blízko.

Pro účely výzkumu bude užitečná kombinace zpravodajských hodnot obou studií. Zpravodajské hodnoty budou v další kapitole doplněny dalšími zpravodajskými hodnotami, které se ale týkají konkrétně kriminálního zpravodajství. Klíčové bude v rámci analýzy sledovat následující hodnoty: negativitu, jednoznačnost, blízkost a dramaticnost.

2.1.2 Zobrazení minorit

Prezentace minorit (zejména Romů) se v českém prostředí na základě dosavadních výzkumů ukazuje jako specifická. „*Média mají sklon ve zpravodajství prezentovat představitele minoritních národností v souvislosti se spíše negativními událostmi [...]*“ (Trampota, 2006: 98). Výzkumů na mediální prezentaci menšin bylo provedeno mnoho. Například výzkum *Jak se (ne) píše o cizincích* zjistil, že média informují o menšinách v souladu s míněním, které o nich má většina občanů,

---

² V závislosti na dalších faktorech, viz podkapitola Mediálně zajímavé zločiny (hodnota prahu).

³ Výzkumu zpravodajských hodnot se dále věnoval Karl Erik Rosengren (1970), Jürgen Wilke (1984) a další.

zároveň i došel k zjištění, že „minority se do médií dostávají nejčastěji v souvislosti s kriminalitou“ (Klvačová, Bitrich, 2003: 10). Pozdější výzkum Renaty Sedlákové na obdobné téma *Obraz Romů v televizním zpravodajství* (2007), který provedla pomocí sémiotické analýzy, došel k závěru, že romská menšina je jak v komerční, tak ve veřejnoprávní televizi prezentována jako hrozba pro společnost. Studie *Média a Romové v ČR – obraz romské menšiny zprostředkovaný médii* (Suchá, 2009) došla k závěru, že média ráda opakovaně utvrzují zažitá stereotypy o romské menšině. Novější výzkum Michaely Brodské z roku 2017 s názvem *Proměny mediální reprezentace Romů ve zpravodajství TV Nova* zjistil, že zpravodajská relace TV Nova věnuje více prostoru příspěvkům, které se zabývají problematičtými vztahy mezi menšinou a většinou. Romové ale nejsou jediná etnická menšina v České republice. Obecně jsou často negativně vnímáni i Rumunové, Ukrajinci a Vietnamci (Klvačová, Bitrich, 2003). Způsobu, jakým je v českých denících vietnamská menšina prezentovaná, věnovala výzkum Tereza Bartůňková (2009), která došla k závěru, že Vietnamci jsou taktéž médii vykreslováni nejčastěji v souvislosti s kriminalitou (především co se týče padělání zboží a násilné trestné činnosti). Problematické zobrazování minorit není ale pouze záležitostí České republiky a Evropy. Campbell (2017) říká, že problematičticky přistupují v USA média k Afroameričanům a Hispáncům.

2.2 Kriminalita

Jednání, které porušuje legislativou nastavená pravidla je s žitím v lidské společnosti spjato už od nepaměti. Pro vymezení pojmu kriminalistiky slouží dva základní přístupy – legální a sociologická definice. Zatímco legální pohled se zaměřuje na definici zločinu a pachatele z hlediska trestního práva, sociologický přístup se zaměřuje i na porušování sociálních a morálních norem. (Tomášek, 2010: 12–15)

Věda, která se kriminalitou zabývá, kriminologie, dělí kriminalitu na několik různých druhů, tyto druhy mají odlišné trestní sazby. Čeští policisté⁴ ve statistikách na svém webu (Policie.cz) rozdělují kriminalitu na následující kategorie⁵:

---

⁴ Pro porovnání: Český statistický úřad ve svých dokumentech rozlišuje kriminalitu víceméně stejným způsobem, a to na následující druhy: 1) Vraždy 2) Ostatní násilné činy 3) Mravnostní činy

- 1) Vraždy – loupežné, sexuální, motivované osobními vztahy, novorozence matkou, na objednávku a ostatní.
- 2) Násilná kriminalita – vraždy, zabití, usmrcení z nedbalosti, úmyslné ublížení na zdraví, týrání, vydírání, vyhrožování, mučení, loupež, rvačka, násilí a vyhrožování proti úřední osobě a orgánu veřejné moci.
- 3) Mravnostní kriminalita – znásilnění, sexuální nátlak, ohrožování pohlavní nemocí, kuplířství, obchodování s lidmi, dětská pornografie a zneužití dítěte k ní, pohlavní styk s nezletilým.
- 4) Krádež vloupáním – do obchodů, výkladních skříní, bytů a dalších objektů.
- 5) Krádež prostá – kapesní, krádež jízdních kol, věcí z motorových vozidel, zvířectva.
- 6) Ostatní majetková kriminalita – podvod, zpronevěra, poškození cizí věci, neoprávněné užívání cizí věci.
- 7) Majetková kriminalita – označuje souhrnně tři předchozí body – krádež vloupáním, krádež prostá, ostatní majetková kriminalita.
- 8) Ostatní kriminalita – sprejerství, výtržnictví, praní špinavých peněz, nedovolená výroba a nakládání s omamnými a psychotropními látkami, nedovolené ozbrojování, maření výkonů úředního rozhodnutí, hanobení lidských ostatků.
- 9) Obecná kriminalita – označuje souhrnně všechny předchozí typy kriminality.
- 10) Zbývající kriminalita – pomluva, šíření poplašné zprávy, lichva, dopravní nedbalostní nehody.
- 11) Hospodářská kriminalita – porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, pytláctví, pojistný, úvěrový a dotační podvod, uplácení, týrání zvířat.
- 12) Vojenské a protiústavní činy – vlastizrada, rozvracení republiky, vyzvědačství, teroristický útok.

---

4) Krádeže vloupáním 5) Krádeže prosté 6) Majetkové trestné činy 7) Ostatní kriminální činy 8) Zbývající kriminalita 9) Hospodářské činy 10) Vojenské činy a činy proti ústavnímu řízení

⁵ Výčty činů/paragrafů, které daná kategorie obsahuje, byly zkráceny a byly vybrány jen ty, které autorka považuje za nejpodstatnější pro účely výzkumu.

2.2.1 Presentace kriminality v médiích

Kriminalita jako taková je společensky nežádoucím fenoménem, řadí se do skupiny sociálně patologických jevů (Fischer, Škoda: 2014). Už studie *Bias in the newspaper reporting of crime news* Jasona Dittona a Jamese Duffyho (1981) došla ke zjištění, že média věnují o poznání více času a prostoru zločinům, které obsahují prvek násilí a sexuality. Poměrně nový výzkum *Zločin a trest v mediálním zpravodajství* Lucie Hákové, který byl realizován v letech 2016–2021 dospěl k podobnému závěru, že nejvíce jsou medializovány násilné trestné činy. Kriminalita jako taková není tématem, které by nevyvolávalo v konzumentech reakce, ale naopak, protože kriminální tematika působí na emocionální složky příjemce (Vesecká, Chromý, 2009: 14). Zejména zločiny, ve kterých figurují děti a zvířata jako oběť násilí, dokážou u konzumentů obsahu vyvolat silné pocity (tamtéž). Zpráva o dopravním přestupku, krádeži nebo např. kauza Čapí hnízdo Andreje Babiše pravděpodobně nemá celospolečenský dopad na psychiku příjemců. Ve společnosti existuje povědomí o tom, že násilné trestné činy se opakovaně dějí, ale zhlédnutí reportáže (doplněné cenzurovanými, ale stále explicitními záznamy) o brutálním činu (typicky o znásilnění nebo vraždě) může psychicky citlivější jedince krátkodobě nebo dlouhodobě poznamenat. V rámci násilných trestných činů na dětech může být zachování profesionality v roli moderátora problematické. Poměrně diskutovanou situací v tomto ohledu byl výstup Renaty Czadernové, která se v přímém přenosu Televizních novin rozplakala⁶. S násilím na dětech nepochybně souvisí i jejich pohřšování. Když se pohřšuje jakákoliv osoba, tiskové oddělení policie tuto informaci médiím předá a ta (v závislosti na dalších faktorech) upozorní širokou veřejnost (Blažková, 2013). Pokud jde o nezvěstné dítě, zpráva působí na emoce, což je posíleno faktem, že je nezvěstné, tudíž obavou, že by se mohlo stát obětí únosu. Velkou mediální pozornost získal v roce 2010 případ devítileté Anny Janatkové, která se ztratila cestou ze školy. O jejím pohřšování (a následném nalezení jejích ostatků) informovalo mnoho místních periodik. Podobný případ můžeme najít i v zahraničí, asi nejznámější událostí je zmizení, taktéž malé dívky – Madeleine McCann. Pohřšuje se už od roku 2007 a do dnes média až s neobvykle vysokou frekvencí o případu stále informují, případ získal

---

⁶ Czadernová si chvíli před vstupem přečetla zprávu o utýraném dvouletém chlapci.

publicitu takového rázu, že společnost Netflix v roce 2019 vytvořila dokumentární seriál o osmi dílech s názvem *Kam zmizela Madeleine McCann*.

2.2.2 Mediálně zajímavé zločiny

Zločin jako takový je sám o sobě pro média zajímavý. Do výběru zpráv ale vstupují další faktory, do zpravodajství se tudíž nedostanou všechny zločiny. Existuje několik faktorů, podle kterých redaktoři vybírají, jaké trestné činy se ve zpravodajství objeví. (Tomášek, 2010: 36)

Yvonne Jewkes (2015: 43–80), britská socioložka a kriminoložka deklarovala ve své publikaci seznam zpravodajských hodnot, a to konkrétně pro kriminální zpravodajství:

Sex	Blížkost
Celebrity nebo vysoce postavené osoby	Riziko
Děti	Individualismus
Násilí a konflikty ⁷	Předvídatelnost
Práh	Vizuální podívání a grafické zobrazení
Zjednodušení	Konzervativní ideologie a politická diverze

Jedním z nejvíce význačných faktorů je podle Jewkes sex. Modus operandi nejznámějších⁸ sériových vrahů světa (Ted Bundy, Jeffrey Dahmer, Luis Alfredo Garavito, aj.) často obsahuje právě znásilnění a následně vraždu. Prezentace sexuálních zločinů je problematická, protože obraz reálného zločinu zkresluje a násilí normalizuje. Studie Institutu pro kriminologii a sociální prevenci (Blatníková, Faridová, Zeman, 2014) dospěla k závěru, že způsob, jakým česká média o násilné kriminalitě informují, je sice objektivní, ale o určitých termínech je informováno nepřesně, což má poté negativní dopad na příjemce.

Dalším velmi oblíbeným faktorem je zločin spojený se známou osobou. Pokud zločin spáchá celebrita (nebo i jedinci, kteří jsou sice ze střední třídy, ale jsou výše postavení, např. podnikatelé), je pro médium čin mnohem více zajímavý, než kdyby

---

⁷ Násilí bude podrobně popsáno v následující kapitole Televizní násilí.

⁸ Pro ty, kteří se o kriminální případy aktivně zajímají a čerpají informace spíše ze zahraničních zdrojů než z místních periodik. Označení „nejznámější vrazi“ je mírně subjektivní, jiný autor by za nejznámější vrahy možná označil jiné osoby. Dané osoby byly vybrány, jelikož notoricky známé tím, že nejdříve oběti znásilnily a pak zabily.

jej spáchal „běžný občan“, proto mu bude věnováno více času a prostoru⁹ (Jewkes, 2015: 52–54). Velkou mediální pozornost získala událost ze září roku 2021, kdy byla zatčena známá influencerka Zuzana Plačková za (údajnou¹⁰) účast v organizované skupině, která se měla podílet na distribuci a prodeji drog. Dalším příkladem také může být poslanec politické strany TOP 09 Dominik Feri, který byl obviněn ze znásilnění několika žen (což se prolíná s faktorem sexuálního násilí).

Dalším faktorem, jež stojí za zmínku, je přítomnost zločinu, ve kterém figurují děti. *„Prakticky jakýkoli zločin, týká-li se dětí a mládeže. Není přitom důležité, zda v konkrétní kauze představují pachatele nebo oběť“* (Tomášek, 2010: 40). Příkladem pro ilustraci může být to, jak velkou mediální pozornost získal útok na jedenáctiletou dívku ve slovenské obci Miloslavov. Dívku její kamarádi zbili (faktor násilí), v opilosti ji svlékli a natáčeli si ji (faktor sexu). V případě bylo dítě jak obětí (jedenáctiletá dívka), tak pachatelem (její kamarádi). Příkladem ze zahraničí může být smrt JonBenét Ramsey z roku 1996, šlo o šestiletou dívku, která se stala obětí násilné vraždy. O případu informovalo nespočet médií, a to včetně těch nejznámějších – BBC, New York Times, The Wall Street Journal atd. V případě navíc hraje roli fakt, že do dnes nebyl za vraždu nikdo odsouzen, takže média mohla o činu informovat po delší dobu.

Faktor prahu označuje jinými slovy napětí a relevanci zpravodajského kriminálního příběhu (Jewkes, 2015: 49–50). Autorka (tamtéž) uvádí, že pro celostátní média nejsou tolik atraktivní méně závažné trestné činy na rozdíl od regionálních periodik. Dále také (tamtéž) upozorňuje na skutečnost, že pro opakované informování o jedné konkrétní události je nutné nalézt nový faktor (práh), aby bylo relevantní o příběhu znovu informovat. Typicky se jedná o situaci, když se v (zatím neobjasněném) případě objeví nový podezřelý, když se podaří nalézt nové důkazy díky zlepšující se forenzní technologii atd.

Zjednodušení vychází ze zpravodajské hodnoty jednoznačnosti Galtunga a Rugeové (1965), blízkost definovaná Jewkes připomíná blízkost Westersahla a

---

⁹ Jewkes (tamtéž) uvádí, že tomu tak je, protože, když je se zprávou spojeno známé jméno, vyvolá větší ohlas.

¹⁰ Plačková a další členové skupiny jsou nadále stíháni, případ není uzavřen. Více z: <https://sip.denik.cz/celebrity/plackova-strausz-stihani.html> [cit. 2022-03-05]

Johannsona (1994). „*Média vědí, že jakákoli informace o potenciálním nebezpečí, které nám hrozí, publikum zaujme [...]*“ (Tomášek, 2010: 37). Proto vzbuzují v příjemcích strach z toho, že se stanou oběťmi násilné trestné činnosti (hodnota rizika). Jak již bylo zmíněno, mediální obraz zločinu tím pádem neodpovídá reálným statistikám (Jewkes, 2015: 54–55).

Hodnota individualismu je definovaná jako preference jednoduchých příběhů před složitějšími, jedná se tedy o kombinaci zjednodušování a rizika (Tomášek, 2010: 37; Jewkes, 2015: 53). Typickým příkladem může být situace, kdy si redaktoři pro prezentaci vyberou např. mravnostní kriminalitu místo hospodářské, která vyžaduje k pochopení souvislostí určité znalosti a jedná se zpravidla o komplexnější a složitější problém. Předvídatelnost autorka (tamtéž) popisuje jako situaci, kdy novináři předem znají přibližnou strukturu toho, jak se bude situace (např. při justičním procesu) vyvíjet. Jako příklad uvádí trestní řízení, které postupuje podle ustálených a všeobecně známých pravidel.

Co se týče hodnoty vizuální podívané a grafického zobrazení, jak již uvedla Vesecká a Chromý (2009), trestné činy podpořené fotografií a video materiálem vzbuzují v příjemcích obsahu určité emoce. Jewkes (2015: 64–66) k tomu dodává, že právě díky obrazům je zpráva mnohem více atraktivní a lépe uchopitelná. Nejedná se pouze o autentické záběry z místa činu, dramatickost podporují i záběry oběti v situaci, kdy se jí podařilo naposledy zachytit živou. Případem, který kombinuje oba prvky, je mostecká autonehoda z roku 2017. Kvůli tomu, že se oběti při jízdě natáčely a obsah živě vysílaly na Facebooku, měla média k dispozici autentický materiál z místa činu a záznam zachycující poslední chvíle života jedné z dívek¹¹.

Poslední hodnota (konzervativní ideologie) popisuje vztah médií a pachatelů, kteří nesplňují představy o konvenčním způsobu života. Jewkes (tamtéž) uvádí, že média (zejména ve Velké Británii) jsou vůči těmto skupinám nesnášenlivá. Politická diverze označuje touhu médií a veřejnosti zavést přísnější justiční systém.

V českém prostředí není mnoho výzkumů, které by se zkoumáním kriminálních zpravodajských hodnot zabývaly. Tomáš Kellner v rámci své diplomové práce

---

¹¹ Druhá dívka přežila s lehkým poraněním.

Kriminalita a její struktura z pohledu médií (2013) s tímto tématem pracoval. Došel k závěru, že „faktory, které uvádí Y. Jewkes, byly v analyzovaných dílech zastoupeny významně. Konkrétně bylo zjištěno, že 8 z 10 indikátorů¹² se vyskytlo v nadpoloviční většině všech dílů, dokonce všech těchto 8 zpravodajských hodnot bylo zastoupeno v nejméně 80 % všech dílů“ (Kellner, 2013: 69). Kateřina Beránková ve svém výzkumu s názvem *Média a zločin* z roku 2018 sice v teoretické části tyto kriminální zpravodajské hodnoty popsala, nicméně s nimi dále nepracovala.

Pro účely tohoto výzkumu bude klíčové sledovat zločiny, ve kterých figuruje sex, celebrity a vysoce postavené osoby, děti, a zločiny, které obsahují násilí a konflikt. Dále se budou v rámci analýzy sledovat práh, riziko a hodnoty, které již byly popsány v první kapitole.

2.2.3 Mediální celebrita

Média ráda informují o zločinech, které jsou spáchány celebritami. V souvislosti s kontinuálním informováním o pachatelích může nastat situace, kdy se „odsouzený zločinec může stát celebritou“ (Jewkes, 2015: 54). Označení mediální celebrita charakterizuje pachatele trestného činu, který se díky mediálnímu prostoru věnovanému jeho případu dostává do postavení, které nemá daleko od běžné celebrity. Jedná se zejména o pachatele závažných trestných činů, jejichž případy jsou dlouhodobě sledovány (Vesecká, Chromý, 2009: 15). Veřejnost je zároveň jakýmsi způsobem pachatelem fascinována (Kaiser, 1993). Ukázkovým příkladem je recidivista Jiří Kajínek, který je považován za jednoho z nejznámějších českých vězňů. Jeho případ zná v České republice téměř každý a velká míra medializace z něj udělala celebritu takového rázu, že je zván jako host na rozhovory, pořádá autogramiády nebo si jej firmy vybírají pro reklamu svých produktů. Vesecká a Chromý (2009: 15) dále uvádějí, že o zviditelňování pachatelů svědčí i zfilmování jejich případů. Jako příklad uvádějí snímek *Sametová vrazi*, kde dějová linka filmu pojednává o skutečném případě tzv. orlických vražd. Dalšími příklady pro ilustraci jsou film *Kajínek* z roku 2010 nebo zločin masové vražedkyně Olgy Hepnarové,

---

¹² Hodnoty, které v rámci výzkumu sledoval, jsou následující: zjednodušování, riziko, sex, násilí, stereotypizace (individualismus), předvídatelnost, blízkost, celebrity, děti, vizualizace a konzervativní postoj.

Faktor celebrit se v jeho výzkumu neprojevil ani jednou.

jejíž čin se také dočkal filmového ztvárnění ve snímku Já, Olga Hepnarová z roku 2016. Podobné vzorce se samozřejmě opakují i v zahraničí. Již zmiňovaný Ted Bundy (jeden z nejznámějších sériových vrahů v dějinách USA) se po usvědčení z třiceti vražd stal velmi známou osobou. Na jeho popravu na elektrickém křesle údajně čekala s napětím celá Amerika, i desítky let po jeho smrti se stále jeho příběh pravidelně zpracovává v populární kultuře (jedním z nejnovějších počinů je dokumentární seriál společnosti Netflix *Rozhovory s vrahem: Výpověď Teda Bundyho*).

2.2.4 Ženy jako pachatelky trestných činů

Je známým faktem, že muži páchají trestnou činností častěji než ženy, opakovaně to dokládají statistiky. Český statistický úřad uvádí, že v roce 2020 ženy vraždily ve 40 % případech, zatímco muži ve zbylých 60 %. Proto, když spáchá násilný trestný čin žena, je na ni pohlíženo jinak než na muže. Pro ženy pachatelky (nejen vražd, ale i jiných druhů kriminality) existuje několik stereotypů, na jejichž základě média ženy vykreslují:

- 1) špatné manželky,
- 2) špatné matky,
- 3) mýtické příšery,
- 4) šílené krávy,
- 5) zlé manipulátorky,
- 6) sexualita, sexuální deviace,
- 7) fyzická přitažlivost,
- 8) nevinné (Jewkes, 2015: 130–134).

Jewkes (tamtéž) dále dodává, že typickým příkladem špatné manželky je žena, která zavraždí svého muže, u špatné matky se objevuje vražda vlastních dětí. Nannie Doss, sériovou vražedkyni, které se podařilo úspěšně připravit o život pět partnerů¹³, dokonce začala média přezdívat jménem Černá vdova. Označení černá vdova je v souvislosti s manželkami vražedkyněmi oblíbené, jelikož stejnou přezdívku dali čeští novináři Ireně Čubříkové, která sice nebyla tak činná jako Doss, ale ještě za dob Československa zabila dva své partnery. Specifickou kategorií jsou

---

¹³ Doss mimo jiné zavraždila i dvě děti (takže ji média vykreslovala i jako špatnou matku), sestru, matku, tchyni a dva vnuky.

pak tzv. mýtické příšery. Tato kategorie označuje ženu, jejíž činy obsahují krutost takového rázu, že je pachatelka považována za stvoření s absencí jakékoliv lidskosti (Morrissey, 2003). Jewkes jako příklad uvádí Karlu Homolku¹⁴. Podobným případem je vražedkyně Rosemary West, která stejně jako Homolka před smrtí své oběti mučila a sexuálně zneužívala.

Motiv šílené krávy se zakládá na stavu psychického zdraví pachatelky (Heidensohn, 1985). Když žena spáchá vraždu, oblíbenou taktikou advokátů je argumentovat špatným psychickým stavem ženy (Jewkes, 2015: 150). Wilczynski (1997) dodává, že v případě zabití dítěte až dvojnásobně více žen (oproti mužům) využívá možnost přezkoumání psychického stavu, což následně může vést k tomu, že soud dospěje k verdiktu, který ženě udělí odnětí svobody v psychiatrické léčebně¹⁵. Jako duševně nemocnou vykreslují média např. Amelii Dyer, která zavraždila 12¹⁶ dětí za dob viktoriánské Anglie.

Pod označení zlé manipulátorky autorka (Jewkes, 2015: 150–152) zařazuje ženy, které své činy páchaly společně se svými partnery. Patří sem již zmiňovaná Karla Homolka či Rosemary West, Jewkes jako příklad uvádí i Myru Hindley, která se společně se svým partnerem proslavila pod přezdívkou „vrazi z močálů¹⁷“. Morrissey (2003: 135) uvádí, že pachatelky tohoto typu nejsou brány jako oběti, naopak jsou nenáviděny (Hindley např. nazvala média podobným titulem jako Homolku, označila ji za nejvíce nenáviděnou ženu v Británii).

Motiv sexuality odkazuje na skutečnost, kdy média dávají do popředí se zločinem ženy zároveň její sexuální orientaci a aktivitu (Jewkes, 2015: 135). „*Během procesu Rosemary West v říjnu a listopadu 1995 [...] byla ve zprávách popisovaná jako: zhýralá, lesbická, agresivní, násilnická, hrozivá, bisexuální, jako žena, co má ráda černé muže a orální sex [...]*“ (Jewkes, 2015: 136). Zejména bulvární média ráda hodnotí také vzhled pachatelky (motiv fyzické přitažlivosti). Mezi West

---

¹⁴ Homolka společně se svým přítelem Paulem Bernardem opakovaně mučila a vraždila nezletilé dívky. Karla a Paul před smrtí dívky znásilňovali, činy zaznamenávali na kameru a po usvědčení média začala Homolku označovat nejvíce nenáviděnou ženou Kanady.

¹⁵ Popřípadě zvolí jiný typ odnětí svobody.

¹⁶ 12 vražd jí bylo prokázáno, odhaduje se, že jich ve skutečnosti bylo 300- 400. Děti nebyly její vlastní, byly jí svěřeny do pěstounské péče. Více z: <https://allthatsinteresting.com/amelia-dyer>

¹⁷ Těla obětí totiž ukrývali do mělkých hrobů u močálů Saddleworth.

a Homolkou lze najít kontrast. Zatímco West vykreslovali jako ošklivou, o Homolce novináři psali jako o Barbie (tamtéž).

Poslední motiv definuje Jewkes (2015: 152) jako situaci, kdy žena spáchá násilný trestný čin, ale není médií vykreslována na základě předchozích motivů. Média takové pachatelky prezentují jako oběť, protože zabily např. v sebeobraně (Morissey, 2003: 25).

2.3 Televizní násilí

Přestože jsou násilí a agresivita považovány za problematický způsob chování, jsou nedílnou součástí mnoha filmů, seriálů, románů, hudebních videoklipů ale hlavně kriminálního zpravodajství. V televizi přitom obsahy s prvkem násilí nejsou vysílány jen ve večerních hodinách, ale v průběhu celého dne. „Zpravodajství o společenských událostech (s převahou různých neštěstí a senzací) může vyvolat pocit, že násilí je normální. To však zvyšuje tendence k agresivnímu jednání, zejména u dětí a mládeže.“ (Fischer, Škoda: 2014). O tom, zda existuje kauzalita mezi násilím v médiích a skutečnou kriminalitou, se vedou do dnešního dne dlouhé debaty a bylo na toto téma provedeno nespočet studií. Psychoterapeut Klimeš (2005) zastává názor, že je přímá souvislost mezi nárůstem brutality v televizi a nárůstem brutality zločinů spáchaných dětmi, podle něj se nezletilí jedinci činy v televizi inspirují. Má pravdu v tom, že takové zločiny se opravdu staly, např. v Číně, kde třináctiletý chlapec spáchal trojnásobnou vraždu rodinných příslušníků a údajně se naučil zabíjet a likvidovat těla právě díky televiznímu obsahu¹⁸. Proti Klimešovi ale argumentuje Trampota (2005) tím, že taková reakce nemusí nutně znamenat, že sledování televize je příčinou sociálně patologického chování, záleží podle něj na psychice jedince, sociálním prostředí, ve kterém vyrůstá, a na způsobu, jakým jej rodiče vychovávají¹⁹. Profesor Kilmartin (2021) je podobného názoru. Tvrdí, že u psychicky slabších jedinců je větší pravděpodobnost, že expozice násilí bude mít za následek násilné chování i v reálném životě, je proto

---

¹⁸ Informace nepochází z odborného zdroje ale publicistického článku. Více z: <https://www.theguardian.com/world/2006/sep/12/china.jonathanwatts1> [cit. 2022-03-05]

¹⁹ Vlastník (2005: 35) dodává, že „schopnost rozlišit televizní realitu od skutečného světa se rozvíjí od 11 let věku“ zároveň ale říká, „že pokud jedinec přijme mediální realitu za obraz reálného světa, je velmi pravděpodobné, že sledované pořady budou hrát v socializačním procesu roli v podobě nápodoby [...]“ (tamtéž).

důležité vystavení televiznímu násilí omezit, případně si o těchto scénách s dítětem povídat.

Vlastník (2005) uvádí, že televizní pořady mohou složit jako tzv. škola zločinu. Při usvědčení zločince se totiž v reportážích dozvídáme, na základě jakých důkazů byl pachatel usvědčen (např. otisky prstů, kamerové záznamy, apod.), což poskytuje příjemcům návod na danou trestnou činnost. To dokládá argentinská tzv. bankovní loupež století, jejíž pachatel se doznal k tomu, že pravidelně v televizi sledoval pořady o loupežích, díky kterým se pak naučil, jak správně čin provést. Tím, že loupež byla úspěšná, se (paradoxně) seriáloví tvůrci inspirovali a vytvořili pořad (Papírový dům), jehož dějová linka až děsivě připomínala onen čin. Poté, co se seriál stal notoricky známým, kriminalisté zaznamenali několik loupeží, které opakovaly modus operandi seriálových zločinců.²⁰ Monica Lobbers (2008) zkoumala tzv. CSI efekt, což je situace, kdy kriminální pořady mají negativní vliv na způsob, jakým soudci a právníci vykonávají svou profesi. Ve svém kvalitativním výzkumu, který provedla pomocí dotazníků a rozhovorů, došla k závěru, že forenzní pořady opravdu mají vliv jak na soudní porotu, tak na další činné orgány v trestním řízení. „85 procent respondentů uvedlo, že se jejich zaměstnání nějakým způsobem změnilo. Nejčastěji citovanou změnou byl dodatečný čas strávený u soudu v diskuzi o forenzních důkazech. [...] Výsledky silně naznačují, že konstrukce systému trestné justice byla utvářena tím, co porota viděla v populárních médiích“ (Lobbers, 2008: 99).

Výzkumu televizního násilí se věnoval také profesor George Gerbner, který ve svém projektu Cultural Indicators (1986) společně s Nancy Signorelli a Lary Grossem došel k závěru, že televizní vysílání ovlivňuje představy o světě, takže nám ve výsledku naše okolí připadá mnohem brutálnější, než ve skutečnosti je. Dále uvádí, že agrese je vítanou vlastností, hlavně u mužů, protože to posiluje jejich maskulinitu. Čtení zpráv s prvkem násilí je podle něj a Signorelli činností, kterou si

---

²⁰ Informace nepochází z odborného zdroje ale z publicistického článku. Více z: <https://www.expresfm.cz/aktualne/ostatni/bankovni-loupez-stoleti-ktera-inspirovala-tvurce-serialu-papirovy-dum-vyplatila-se-tehdy-zlodejum-jejich-drzost/> [cit. 2022-03-05]
<https://www.outlookindia.com/website/story/india-news-inspired-by-money-heist-three-criminals-rob-a-jewellery-store-in-up/393127> [cit. 2022-03-05]
a <https://www.sensacine.com/noticias/series/noticia-18589256/> [cit. 2022-03-06]

může čtenář zvolit, ale při sledování televizní reportáže se jedná o věc, které se vyhnout nelze.

2.3.1 Televizní násilí a zákon

Legislativní úpravu ohledně televizního násilí lze najít v zákoně o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (č. 231/2001 Sb.). V paragrafu č. 32 (část první) lze najít informaci, že odpovědnost za obsah vysílání nese provozovatel. Pokud bude provozovatel vysíláním propagovat válku (písm. a)) nebo bude „*bezdůvodně zobrazovat osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost*“ (písm. f)), dopustí se přestupku a riskuje tím, že mu bude odebrána licence. Provozovatel je povinen „*nezařazovat do vysílání pořady, které mohou vážně narušit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých zejména tím, že obsahují pornografii a hrubé samoučelné násilí*“ (písm. e)), a „*nezařazovat v době od 06.00 hodin do 22.00 hodin pořady a upoutávky, které by mohly ohrozit fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých*“ (písm. g.)). Pokud se na obsah vztahuje předchozí bod, musí provozovatel na tuto skutečnost před začátkem takového pořadu slovně upozornit²¹.

Ústřední správní orgán Rada pro rozhlasové a televizní vysílání na dodržování zákonných úprav dohlíží (část druhá, § 4, § 5 a § 6). V případě opakovaných přestupků může provozovateli odebrat licenci (písm. b)). Dále také monitoruje obsah televizního vysílání (písm. g.)) a předkládá poslanecké sněmovně každoročně výroční zprávu o své činnosti.

Problémům aplikace zákona v praxi se věnoval Vlastník (2005). Jako problematické se ukazuje zejména vyjasnění toho, co znamená pojem *ohrožující fyzický, psychický nebo mravní vývoj dětí a mladistvých*. Uvádí, že k naplnění skutkové podstaty tohoto činu není pojem dostatečně vymezen, naopak se jeví jako „*subjektivní hodnocení nepodložené odbornými znalostmi*“ (viz výše).

---

²¹ Zároveň musí být pořad „*označen v případě televizního vysílání obrazovým symbolem upozorňujícím na jeho nevhodnost pro děti a mladistvé po celou dobu vysílání*“. Více: zákon č. 231/2001 Sb., zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů.

Další úpravu ohledně násilí můžeme nalézt v Kodexu České televize, který musí ČT jako veřejnoprávní médium dodržovat. Násilí věnuje čl. 16 odst. 23 a poté celý čl. 17²².

2.3.2 Kultivační teorie

Již citovaný George Gerbner je také autorem známé kultivační teorie, kterou zformuloval v roce 1969. Tato teorie říká, že televize diváky kultivuje (kultivace zde není vnímána v pozitivním smyslu). Čím více vysílání sledujeme, tím více máme pozměněné vnímání reálného světa (na základě sledování média) a méně se v životě řídíme vlastními zkušenostmi. Teorie tímto odpovídá na otázku, proč mají konzumenti zpravodajství strach z toho, že se stanou obětí trestného činu. Gerbner v rámci výzkumu shromažďoval nahrávky televizních stanic, při analýze stanovil tzv. index násilí²³ a prováděl hloubkové rozhovory, na jejich základě rozdělil diváky na silné²⁴ a slabé²⁵. Jedná se o jednu z významných a raných teorií o účincích masových médií (Reifová, 2004: 18–19). Tato teorie je ovšem již poměrně zastaralá a má spoustu odpůrců. Jedním z nich je např. James Potter (2014), který kritizoval Gerbnerovu metodiku, poukazoval zejména na nepřesnost některých jeho tvrzení a důkazů, které mají teorii podporovat.

---

²² Pro účely výzkumu není nutno popisovat kodex dopodrobna, TV Prima je komerční stanicí, tudíž se na ni Kodex ČT nevztahuje.

²³ Počet násilných scén za hodinu.

²⁴ Ti, kteří sledují televizi 4 hodiny a více denně

²⁵ Ti, kteří sledují televizi 2 hodiny denně a méně.

3 Metodika práce

V teoretické části se práce zaměřovala především na popis teoretických konceptů, které jsou pro téma této bakalářské práce relevantní. Empirická část, výzkumné otázky a hypotézy budou z těchto teorií vycházet. Hypotézy budou také vyvozeny na základě dosavadních výzkumů na dané téma. Nebude chybět ani detailní popis metody výzkumu a techniky sběru dat. Konec kapitoly bude pojednávat o zjištěných závěrech.

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit, jak je pořad Krimi zprávy strukturovaný a jaký je jeho obsah. Samostatně tomuto pořadu nebyl zatím věnován žádný výzkum. Navíc se jedná o pořad jedné ze tří českých vysílacích stanic s nejvyšším počtem diváků, pořad samotný je pak vysílaný každý den v hlavním vysílacím čase.

3.1 Obsahová analýza kvantitativní

Použitou metodou je kvantitativní obsahová analýza. Cílem výzkumu je zjistit, jak pořad Krimi zprávy vypadá, jaký je jeho obsah a jak je pořad strukturovaný. Vzorek je vybrán tak, aby zachytil část každého měsíce z celého roku. Díky tomu budou data zaznamenána souhrnně v délce několika desítek hodin. Sedláková (2014: 51) říká, že rozdíl mezi výzkumem kvalitativním a kvantitativním je v práci s daty, kvalitativní pracuje s měkkými, zatímco kvantitativní s tvrdými. Tvrdá data dále definuje (tamtéž) jako údaje ve formě čísel a dodává, že cílem kvantitativní analýzy je zjistit opakující se jevy, a to za účelem vyvození určitých závěrů. „Podstata kvantitativního výzkumu spočívá ve zkoumání vztahu mezi proměnnými. Realitu kvantitativní výzkumník pojímá jako proměnné a konečným cílem je nalézt, jak jsou proměnné mezi sebou závislé a proč.“ (Punch, 2008: 24) Metoda kvantitativní obsahové analýzy je dnes považována za jednu z tradičních pro zkoumání mediálních obsahů, Reifová (2004: 21) ji dokonce považuje za jednu z nejpoužívanějších. Schulz a Reifová (2004: 29) uvádí, že „kvantitativní obsahová analýza je vysoce strukturovaným a selektivním procesem. [...] Charakteristickým rysem této metody je vysoká míra strukturovanosti a s tím je spojen i vysoký stupeň ověřitelnosti“. Součástí metody je několik po sobě jdoucích kroků: stanovení výzkumného tématu, vytvoření určitých predikcí (hypotéz), výběr zkoumaného vzorku, operacionalizace proměnných, zkouška kódování, sběr dat, samotná

analýza, a nakonec potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz (Reifová, 2004: 21). S operacionalizací proměnných souvisí nepochybně také vytvoření tzv. kódovací knihy, která „obsahuje kódovací schéma s přehledem jednotlivých proměnných, včetně jejich operacionálních definic, a kódovací manuál, jak při kódování postupovat a jakých variant mohou proměnné nabývat“ (Sedláková, 2014: 315–316). Kódovací kniha je součástí přílohy této diplomové práce.

3.2 Výzkumné otázky, hypotézy

Přestože Krimi zprávy odděleně zatím zkoumány nebyly, ohledně vztahu kriminality a médií již bylo provedeno několik studií, jejichž podrobnější popis lze nalézt v teoretické části. Tato část se zaměří na popis jednotlivých výzkumných otázek a hypotéz. Hlavní výzkumná otázka se bude nazývat HVO, na hlavní výzkumnou otázku budou odpovídat vedlejší. Vedlejší výzkumné otázky se budou označovat VO, hypotézy písmenem H.

HVO: Jak vypadá pořad Krimi zprávy?

VO1: V jakém počtu budou jednotlivé typy kriminality zastoupeny?²⁶

H1: Krimi zprávy budou nejčastěji prezentovat reportáže, které obsahují násilnou kriminalitu.

Hypotéza je vyvozena na základě dosavadních výzkumů. K závěru, že média nejvíce prezentují násilné trestné činy, dospělo již několik zmiňovaných studií (např. Duffy, Ditton, 1981; Háková, 2021) a tvrdí to i autoři odborných publikací (Jewkes, 2015; Tomášek, 2010). Násilná kriminalita je pro média nejvíce přitažlivá a zajímavá z důvodu, že násilí vyvolá u příjemce více emocí než např. kriminalita hospodářská. Přestože mravnostní kriminalita je pro média určitě také zajímavá, nepředpokládá se, že bude dosahovat velkých čísel. Znásilnění je typicky činem, který většinou není policii vůbec oznámen. Vojenské a protiústavní činy se pravděpodobně neobjeví vůbec, protože jsou spíše raritou, nicméně v souvislosti s válkou na Ukrajině je důležité tuto proměnnou sledovat.

---

²⁶ VO1 se týká jednotlivých druhů kriminality, zatímco VO2 se ptá na skutečnost, kolik času bude těmto druhům kriminality věnováno.

VO2: Kolik času budou Krimi zprávy věnovat jednotlivým typům kriminality?

H2: Nejvíce času budou Krimi zprávy věnovat násilné kriminalitě.

Tato hypotéza navazuje na předchozí. Co se týče statistik, násilná kriminalita nedosahuje nevyšších čísel, ale je pro média nejvíce zajímavá. Roli v této skutečnosti hraje i fakt, že násilná kriminalita (typicky vražda) vyžaduje více času pro vysvětlení, než je jen řízení toho, kde se čin stal a kdo ho spáchal, reportáže a vyšetřování se zabývají i tím, jaký motiv k činu pachatel měl, jaký byl vztah mezi pachatelem a obětí atd. Pro násilnou kriminalitu jsou také typické soudní procesy, kterými se Krimi zprávy rovněž zabývají. Často trvá několik měsíců, než soud dospěje k pravomocnému rozsudku, advokát pachatele v průběhu podává odvolání, a to až už ke krajskému nebo nejvyššímu soudu. V případě velmi složitých případů, kdy je pachatel obviněn na základě nepřímých důkazů, jako je např. kauza Petra Kramného se procesy táhnou i několik let. Když vraždu srovnáme třeba s krádeží v obchodě, krádež jako taková (pokud je navíc zachycena na kameru) je událostí jednoduchou na popis, zatímco vražda vyžaduje komplexnější vysvětlení, tudíž jí bude věnována delší stopáž.

VO3: O kterém okrese České republiky se bude referovat nejvíce, o kterém naopak nejméně?

H3: Nejvíce budou Krimi zprávy prezentovat zprávy z hlavního města Prahy a nejméně z okresu Jeseník.

Hypotéza je vyvozena na základě veřejně dostupných statistik kriminality²⁷. Ode dne 1. 4. 2021 ke dnešnímu dni (7. 3. 2022) bylo nejvíce kriminality zaznamenané v okrese Hlavní město Praha (156 455) a nejméně v okrese Jeseník (4 124). Na základě teoretických konceptů nelze očekávat 100 % soulad se statistikami. Zpravodajství by nám mělo zprostředkovávat realitu, tudíž by se informace měly alespoň přibližovat reálným statistikám. Hypotéza také vychází ze zpravodajské hodnoty blízkosti, která říká, že média preferují zprávy z geografické blízkosti.

VO4: Která minorita je v souvislosti s kriminálním zpravodajstvím nejvíce prezentována?

---

²⁷ Více z: <https://kriminalita.policie.cz/> [cit. 2022-03-07]

H4: Nejvíce prezentovanou minoritou v Krimi zprávách je romská etnická menšina.

Na základě dosavadních výzkumů v českém prostředí je obtížné určit, která minorita je v souvislosti s kriminalitou nejvíce medializována. Pokud už se nějaká studie tomuto tématu věnovala, většinou byli předmětem výzkumu cizinci, kam Romové nepatří, nebo se výzkum věnoval odděleně jenom romské menšině. Hypotéza je tedy vyvozena na základě počtu obyvatel. Vláda České republiky ve zprávě o stavu romské menšiny za rok 2020²⁸ uvádí, že na území republiky žije téměř 250 tisíc Romů, což je činí etnickou minoritou s nejvyšším počtem obyvatel. Druhou nejpočetnější minoritou jsou Ukrajinci (158 281 osob) a poté Vietnamci (62 634 osob).

VO5: Je v Krimi zprávách více reálných nebo ilustračních záběrů?

H5: V Krimi zprávách je více reálných záběrů.

Stejně jako u minorit, i zde je těžké předem určit odpověď na výzkumnou otázku. Autorce se nepodařilo dohledat, že by se poměrem reálných a ilustračních záběrů zabýval jiný autor. Bude se tedy vycházet z předpokladu, že by média měla zprostředkovávat realitu, tudíž by reálných záběrů mělo být více. Ilustrační záběry jako takové nejsou stěžejním obsahem reportáží, slouží pouze jako výplň příspěvku v situacích, kdy redakce nemá k činu vlastní realistické záběry.

VO6: Jaké bude zastoupení zpravodajských hodnot?

H6: Nejvíce zastoupenými hodnotami budou jednoznačnost a negativita, nejméně bude zastoupená hodnota blízkosti.

Kriminální jednání, které je hlavním obsahem pořadu, je samo o sobě vždy negativní. Předpokládá se, že zprávy pozitivního a neutrálního charakteru budou spíše raritou a souhrnně se budou vyskytovat v jednotkách maximálně desítek. Předpoklad o jednoznačnosti vychází ze zpravodajské hodnoty jednoznačnosti jako takové. Ta říká, že redakce tyto typy zpráv preferují, předpokládá se, že zprávy s jednou dějovou linkou (jak je tato proměnná operacionalizovaná, viz následující kapitola) budou nejčastější, protože jedna dějová linka je obecně klasický způsob, jak běžná reportáž vypadá.

---

²⁸ Zpráva za rok 2021 ještě nebyla zveřejněna.

VO7: Jaké bude zastoupení kriminálních zpravodajských hodnot?

H7: Kriminálními zpravodajskými hodnotami s největším výskytem budou násilí a konflikt a riziko, nejmenší výskyt bude mít hodnota sexu.

Předpoklad hodnoty násilí navazuje na první a druhou hypotézu, která říká, že násilné kriminalitě bude věnováno nejvíce času a tyto reportáže budou zároveň nejčastější. Hodnota rizika je v rámci výzkumu operacionalizovaná jako situace, kdy pachatel trestného činu není dopaden (popřípadě je pachatel stíhán na svobodě) a tudíž nám potenciálně hrozí určité nebezpečí a riziko, že bychom se mohli stát jeho obětí. Pokud není pachatel dopaden, média se poměrně často snaží prostřednictvím vysílání pomoci policistům. V takové reportáži redakce zveřejní podobiznu pachatele a diváky vyzve ke kontaktování policie, pokud diváci pachatele poznají. Nepředpokládá se, že hodnota sexu bude mít velké zastoupení, protože kriminalita spojená se sexem je z velké míry latentní a nehlášená. Již citovaný výzkum Kellnera (2013) sice nedošel k závěru, že by nejčastější hodnotou bylo násilí a riziko, nicméně jeho metodologie analýzy byla odlišná. Cílem jeho práce byla analýza pořadu Na stopě, avšak každá hodnota mohla být za díl zapsána pouze jednou, v tomto výzkumu se sledují proměnné v rámci jednotlivých příspěvků. Keller navíc sledoval více hodnot: předvídatelnost, vizualizaci, individualismus, konzervativní ideologii, na něž se tento výzkum nezaměřuje. Co se týče hodnoty celebrit, tu ve výzkumu Kellner nezaznamenal ani jednou, tudíž i v rámci tohoto výzkumu se bude spíše jednat o výjimečné případy.

VO8: Jaké bude zastoupení mediálních celebrit a o kterých zločincích budou reportáže pojednávat?

H8: Mezi zločinci celebritami se pravděpodobně objeví Jiří Kajínek nebo Petr Kramný. Zastoupení bude v rámci jednotek případů.

Petr Kramný a Jiří Kajínek jsou pravděpodobně nejznámějšími a nejvíce medializovanými zločinci z České republiky. Označit však zločince za mediální celebritu je problematické a mírně subjektivní. Při analýze se proto bude postupovat pomocí kvalifikovaného odhadu (a znalosti prostředí), pomocí kterého se výzkum zaměří i na situace, kdy se ze zločince celebrita teprve stává. Zaznamenání budou

pachatelé závažných trestných činů, jejichž případy jsou sledovány v rámci několika let, jejich tvář není cenzurovaná a je řečeno celé jejich jméno.

VO9: Jaký motiv pro ženy pachatelky nejvíce média využívají?

H9: Nejvíce budou média prezentovat ženy pachatelky s motivem šílených krav.

Motiv šílených krav popisuje pachatelky v souvislosti s jejich psychickým zdravím (viz výše). Nepředpokládá se častý výskyt jiných motivů, protože jsou spíše typické pro jednotky případů, ženy navíc páchají násilnou trestnou činností méně než muži. Jak již bylo popsáno výše, ženy, které násilnou trestnou činností spáchají, často využívají soudní přezkoumání svého psychického stavu. V zahraničí bychom určitě našli větší výskyt všech motivů, v České republice je takových případů obecně méně.

VO10: Jak velký podíl bude mít násilí v reportážích?

H11: Výskyt televizního násilí bude dosahovat maximálně 20 %.

Televizní násilí je v rámci výzkumu operacionalizované jako situace, kdy je v reportáži ukázán autentický záběr, kde je násilí explicitně vidět. Za násilí se nepovažuje záběr, který ukazuje zpacifikování policisty, kdy je použito donucovacích prostředků nebo násilí v ilustračních záběrech. Přestože první a druhá hypotéza předpokládá, že násilná kriminalita bude převažovat, situací, kdy má redakce z takového činu (typicky rvačky) záznam, nebude pravděpodobně mnoho. Vlastník (2005) tvrdí, že, co se televizního násilí týče, patří české stanice na vrchol. Ve své publikaci se ale odkazuje na výzkum z roku 1994, který se zabýval jen TV Nova a Českou televizí. V souvislosti s digitalizací, velkým rozvojem internetu a nových médií nelze tento výzkum již brát jako relevantní pro dnešní dobu.

Závěr kapitoly se bude zabývat i zjištěním, jaký moderátor díly provází nejčastěji a jaké je celkové rozložení jednotlivých autorů reportáží.

3.3 Operacionalizace proměnných

Nedílnou součástí každé obsahové kvantitativní analýzy je stanovit si proměnné a pro ně jednoznačné podmínky, aby byl výzkum validní a reliabilní. Jednou ze základních proměnných je datum, začátek příspěvku, konec příspěvku, autor

příspěvku a moderátor. Proměnné ohledně času slouží ke zjištění toho, kolik času a prostoru dostávají jednotlivé typy reportáží. Proměnná moderátor označuje moderátora, který je v daný den ve studiu a celým dílem provází. V případě, kdy je díl souhrnem týdne (speciální díl, který neobsahuje nové reportáže, pouze ty nejlepší z týdne), není ve studiu žádný moderátor.

Proměnnou týkající se domicilu je místo činu. Tato proměnná bude sledovat, v jakém okresu České republiky (v případě zahraničních zpráv, v jakém státě) se čin stal. Nemusí jít nutně o místo trestného činu (ne vždy jsou reportáže kriminálního charakteru), cílem proměnné je zjistit, jaké místo pro reportáže redakce preferuje. Proměnné pro jiné než sousední státy jsou omezené, Krimi zprávy se totiž zaměřují především na domácí zpravodajství, není tedy nutno vytvářet více proměnných pro zahraničí. Pokud nebude v reportáži domicil uveden ani nepůjde jinde dohledat, bude zapsaná proměnná „nelze určit“. To se týká také situací, kdy je v reportáži řečeno, že se stala nehoda např. na dálnici D8, ale nejsou uvedeny bližší informace o místě (např. o jaký kilometr jde).

Tabulka 1 Seznam okresů České republiky

1) Benešov	18) Chomutov	35) Mělník	52) Praha- západ	69) Třebíč
2) Beroun	19) Chrudim	36) Mladá Boleslav	53) Prachatice	70) Uherské Hradiště
3) Blansko	20) Jablonec nad Nisou	37) Most	54) Prostějov	71) Ústí nad Labem
4) Brno- město	21) Jeseník	38) Náchod	55) Přerov	72) Ústí nad Orlicí
5) Brno- venkov	22) Jičín	39) Nový Jičín	56) Příbram	73) Vsetín
6) Bruntál	23) Jihlava	40) Nymburk	57) Rakovník	74) Vyškov
7) Břeclav	24) Jindřichův Hradec	41) Olomouc	58) Rokycany	75) Zlín
8) Česká Lípa	25) Karlovy Vary	42) Opava	59) Rychnov nad Kněžnou	76) Znojmo
9) České Budějovice	26) Karviná	43) Ostrava- město	60) Semily	77) Žďár nad Sázavou
10) Český Krumlov	27) Kladno	44) Pardubice	61) Sokolov	78) Slovensko
11) Děčín	28) Klatovy	45) Pelhřimov	62) Strakonice	79) Německo
12) Domažlice	29) Kolín	46) Písek	63) Svitavy	80) Rakousko
13) Frýdek- Místek	30) Kroměříž	47) Plzeň-jih	64) Šumperk	81) Polsko
14) Havlíčkův	31) Kutná Hora	48) Plzeň-město	65) Tachov	82) Ostatní státy

Brod				
15) Hodonín	32) Liberec	49) Plzeň- sever	66) Tábor	83) Nelze určit
16) Hradec Králové	33) Litoměřice	50) Praha	67) Teplice	
17) Cheb	34) Louny	51) Praha- východ	68) Trutnov	

Další klíčovou proměnnou je typ kriminality, tato proměnná bude sloužit k zodpovězení první výzkumné otázky. Proměnné vycházejí z kategorií, které používají policisté, nicméně je nutná určitá úprava a doplnění. Ačkoliv by se mohlo zdát, že v pořadu Krimi zprávy budou reportáže pouze o kriminalitě, není tomu tak. Součástí pořadu bývají často také dopravní nehody (které samy o sobě nejsou trestnou činností), požáry, tragická úmrtí, sebevraždy a příspěvky o policistech informačního charakteru.

Tabulka 2 Seznam druhů kriminality

1) Násilná kriminalita	12) Únik plynu nebo jiné nebezpečné látky
2) Mravnostní kriminalita	13) Sebevražda (domnělá)
3) Majetková kriminalita	14) Sebevražda (prokázaná)
4) Drogová kriminalita	15) Utonutí
5) Vojenské a protiústavní činy	16) Pohřešování
6) Hospodářská kriminalita	17) Jiný typ tragické smrti
7) Ostatní/zbývající kriminalita	18) Jiný typ tragédie
8) Trestné činy a přestupky páchané na zvířatech, násilí na zvířatech	19) Nekriminální příspěvky
9) Dopravní nehody	20) Migrace
10) Dopravní trestné činy a přestupky	21) Jiná nehoda bez následku smrti
11) Požáry, výbuchy	22) Pokus o sebevraždu

Součástí analýzy je také sledování zpravodajských hodnot. Ty se na první pohled zdají jasné, ale např. hodnota jednoznačnosti by bez užší definice mohla podlehnout subjektivnímu hodnocení. V rámci výzkumu jsou tedy za jednoznačné zprávy kódovány ty reportáže, které mají jednu dějovou linku. Sledovat se bude dále to, jestli je předmětem reportáže čin negativní, pozitivní nebo neutrální. Za pozitivní

zprávu se nepovažuje čin s pozitivním výsledkem (např. dopadení pachatele), nýbrž zpráva, která je jako taková pozitivní (např. policii byly dodány nové vozy, tím pádem bude jejich práce více efektivní). Zprávy s neutrální hodnotou jsou zejména ty reportáže, které informují o policejních postupech, jedná se o zprávy, které neobsahují kriminalitu vůbec, protože kriminální jednání je samo o sobě negativní. Co se týče hodnoty blízkosti, měřit se bude blízkost geografická, za blízké tedy budou považovány reportáže z hlavního města Prahy a z celého Středočeského kraje. Hodnota je operacionalizovaná takto, protože redakce TV Prima má své sídlo v Praze a nejbližší k Praze jsou právě obce a další města Středočeského kraje (oproti jiným místům v České republice). Předpokládá se, že TV Prima bude tyto zprávy preferovat, protože dojet na tato místa zabere méně času, než dojet např. do Ostravy. Za příspěvky s hodnotou dramatickosti budou kódovány ty reportáže, jejichž napětí je podpořeno hudebním podkladem.

Dále budou předmětem kódování kriminální zpravodajské hodnoty. Kriminální zpravodajská hodnota děti je operacionalizovaná tak, že za platné hodnoty budou považovány zprávy, ve kterých je jakákoliv zmínka o dětech, a případy, kdy je dítě obětí činu nebo jeho pachatelem. Hodnota sexu sleduje prakticky vše, co se sexu týká: násilné sexuální zločiny (typicky znásilnění nebo sexuální nátlak), zprávy o prostituci, zmínky o nahotě a o čemkoliv erotickém. Celebrity nebo vysoce postavené osoby se zaměřují na situace, kdy je pachatelem, případně obětí celebrity nebo jedinec vyšší střední třídy.

Dále bude výzkum sledovat výskyt minorit a jejich souvislost, gender pachatele, motivy používané pro ženy pachatelky, výskyt mediální celebrity, počet zobrazení explicitního násilí a počet reálných a ilustračních záběrů.

3.4 Technika sběru dat

Jedním z dalších kroků potřebných ke kvantitativní obsahové analýze je sběr dat. V případě výzkumu Krimi zpráv jsou data ve formátu videí zachycujících jednotlivé díly. Redakce díly umísťuje na svůj web CNN Prima News a nechává je zde po dobu 30 dní, sběr dat proto musel začít už od dubna minulého roku. Díly jsou nahrávány pomocí programu Bandicam, což je software, který umožňuje pořízení záznamu obrazovky.

V průběhu sběru dat se ovšem vyskytly určité problémy. Zejména šlo o zaměnění odpolední a večerní relace. Krimi zprávy jsou vysílány dvakrát denně na dvou různých stanicích, odpolední patnáctiminutová relace je na stanici CNN Prima News, večerní desetiminutová verze na TV Prima. Zároveň v určitých případech redakce vůbec díly na web neumístila. Prostřednictvím telefonického kontaktu s TV Prima bylo zjištěno, že není možné chybějící díly poskytnout, a to kvůli využití záběrů podléhajících autorským právům třetích stran. V březnu 2022 na webu chyběly díly od 1. do 7. března (tedy přesně ty relace, jež byly potřebné k analýze), k tomu se redakce vyjádřila tak, že díly obsahovaly záběry z olympiády, na které opět nemají autorská práva.

Po získání dílů²⁹ bylo možné analýzu dokončit, ovšem v souvislosti s únorovou ruskou invazí na Ukrajinu, se ve dnech 1. až 6. března nekonalo klasické vysílání Krimi zpráv. V tyto dny redakce pouze vydělila 10 minutovou část z Hlavních zpráv³⁰, tu poté vysílala v čase, kdy měly být Krimi zprávy. Protože se tato diplomová práce zabývá pořadem Krimi zprávy, tyto díly nebyly analyzovány. Jedná se o externalitu, kterou nemohl výzkumník předpokládat.

---

²⁹ Jeden díl se nepodařilo získat, jedná se konkrétně o díl ze 7.7. 2021.

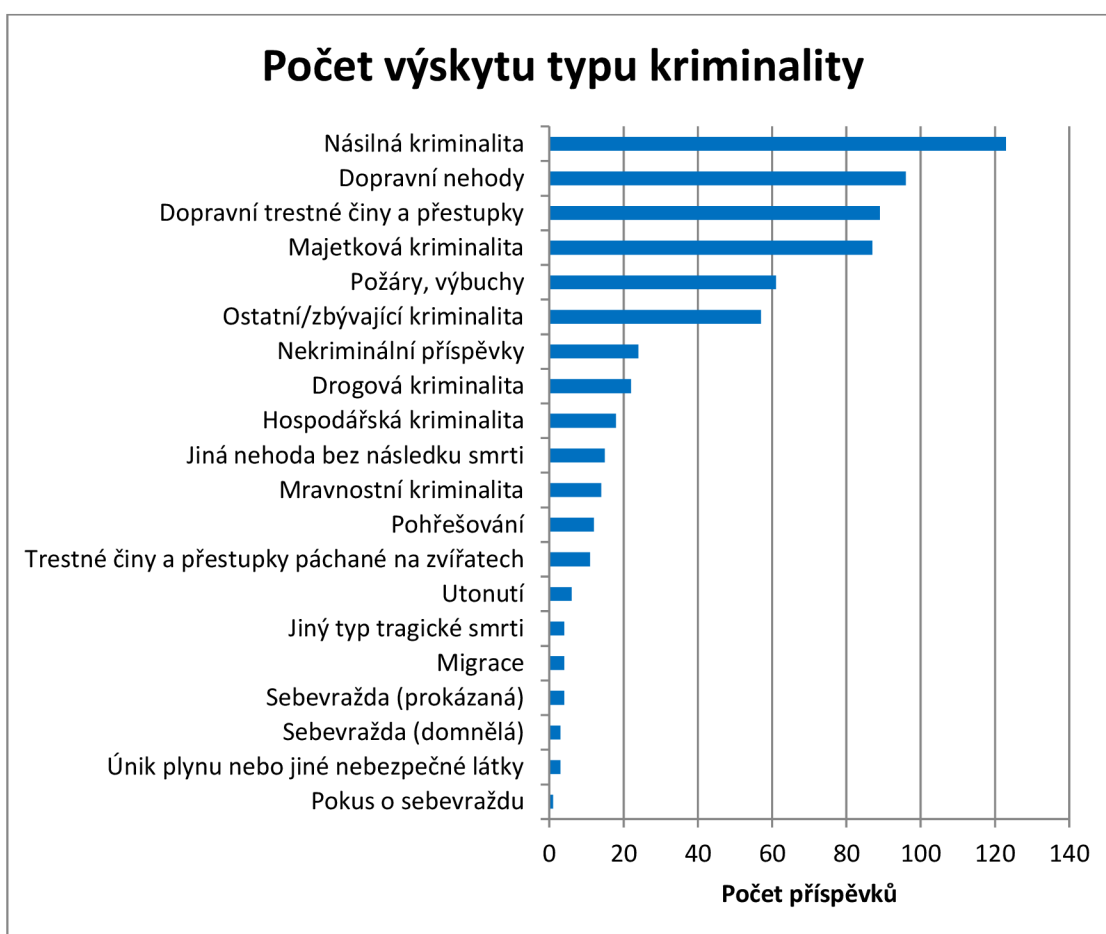
³⁰ V relaci bylo formálně řečeno, že jde o Hlavní zprávy.

3.5 Výsledky analýzy

V této části se práce zaměří na představení výsledků analýzy. Jednotlivá zjištění budou podpořena pomocí grafů a tabulek (vytvořených v programu Excel, kde je veškeré kódování zaznamenáno).

3.5.1 Typy kriminality

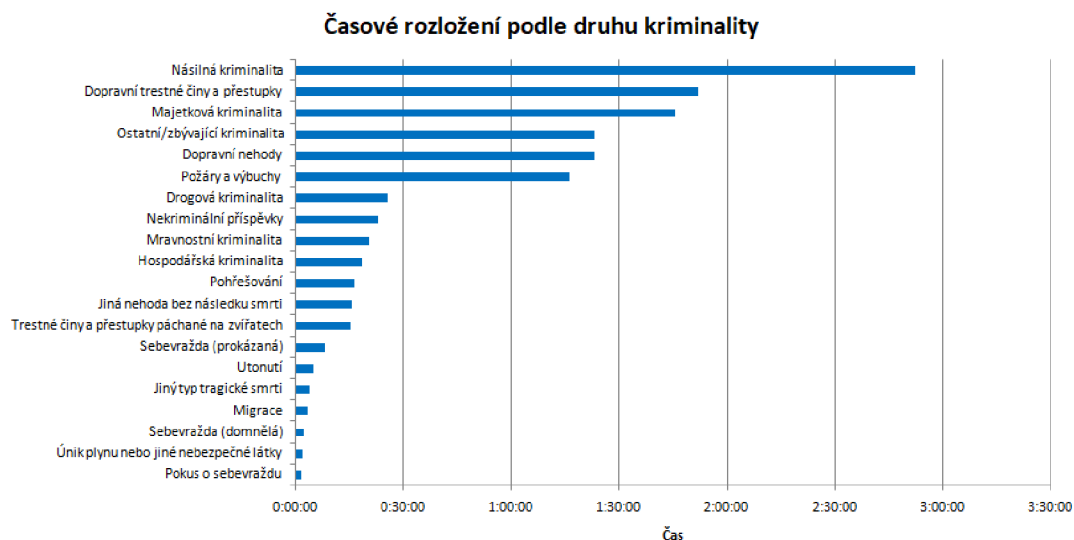
VO1: V jakém počtu budou jednotlivé typy kriminality zastoupeny?

U této výzkumné otázky se podařilo potvrdit hypotézu, že největší výskyt budou mít reportáže o násilné kriminalitě. Násilná kriminalita byla součástí téměř každého dílu, časté bylo zejména informování o loupežných přepadeních a vraždách. Loupežná přepadení byla častá např. na benzínových stanicích a v obchodech. Celkově se násilná kriminalita vyskytla 123 krát z 564 příspěvků. Výsledky jsou tedy v souladu s již existujícími studii (srov. Duffy, Ditton, 1981; Háková, 2021). Několikrát se informovalo o případu psychicky narušeného seniora Jiřího D., který zastřelil zaměstnankyni úřadu, poleptal svoji kolegyni kyselinou a nastražil

výbušný systém na majitelku bytu, se kterou měl spor kvůli nájemnému. Několikrát se objevila násilná napadení, ale i vraždy mezi partnery (většinou spíše ze strany muže než ženy). Velký výskyt měly dále reportáže týkající se dopravy, dopravní nehody se vyskytly 96 krát a reportáže o dopravních trestných činech nebo přestupcích 89 krát. Dopravní nehoda, přestupek nebo trestný čin byly součástí téměř každého dílu, málokdy byl za dopravní nehodu někdo odsouzen. Požáry a výbuchy byly typické zejména pro letní měsíce. Co se týče mravnostní kriminality, u té se nepředpokládal velký výskyt, což se také potvrdilo, redakce dokonce častěji odvíšila nekriminální reportáže, které by pravděpodobně měly být v pořadu o kriminálním zpravodajství spíše raritou. Jak již bylo zmíněno, většina činů mravnostní kriminality není policii hlášena. U znásilnění může být důvodem strach oběti se policii svěřit, a to z obavy, že budou strážníci výpověď zpochybňovat, navíc se u těchto obětí často projevuje tzv. rape trauma, v horších případech posttraumatická stresová porucha (Jelínek, 2021: 340). Téměř stejnou měrou byly prezentovány činy mravnostní kriminality (14 výskytů) a trestné činy a přestupky páchané na zvířatech (11 výskytů). V souvislosti se zvířaty se často informovalo o jejich týrání, kdy např. muž vyhodil kocoura z okna nebo strčil psa do myčky. V jednom případě se informovalo o muži, který nekontrolovatelně ve svém bytě množil králíky, zde se jednalo pouze o přestupek. Zvířata se objevovala i v jiných případech, několikrát se objevila událost, kdy na někoho zaútočil pes. V rámci jednotek případů se objevily následující typy reportáží: utonutí, jiný typ tragické smrti, migrace, sebevražda (domnělá i prokázaná), pokus o sebevraždu a únik plynu nebo jiné nebezpečné látky. Občas se objevily reportáže, které obsahovaly prvek humoru, aby celá situace působila vtipně, byl použit zábavní hudební podklad. Jednalo se např. o událost, kdy opilý muž na parkovišti z nepochopitelného důvodu shazoval betonové zábrany, které v zápětí stavěl zpátky, strážníkům městské policie své jednání vysvětlil tak, že si se zábranami přišel zacvičit. Vojenské nebo protiústavní činy se nevyskytly ani jednou. Jak již bylo zmíněno výše, v souvislosti s válkou na Ukrajině bylo důležité tyto hodnoty sledovat, redakce však ve dnech zvolených za vzorek místo Krimi zpráv vysílala část Hlavních zpráv, tudíž relace z těchto dnů nemohly být do analýzy zahrnuty.

VO2: Kolik času budou Krimi zprávy věnovat jednotlivým typům kriminality?

I zde se podařilo potvrdit stanovenou hypotézu, která předpokládala, že redakce bude nejvíce času věnovat násilné kriminalitě, celkový součet těchto reportáží byl v délce necelých 3 hodin. Zajímavou skutečností je fakt, že i když dopravní nehody měly větší výskyt, nebylo jim věnováno tolik času jako dopravním trestným činům (a přestupkům). Důvodem může být fakt, že dopravní nehoda jako taková není událostí složitou na popis, zatímco v případě proměnné dopravních nehod a přestupků se jednalo zejména o situace, kdy řidič nebo řidička policii ujížděli. V takových případech reportáž měla ztatočně delší stopáž, protože bylo v příspěvku odvyšované, jak se policie snažila ujíždějího pachatele dostihnout, následně bylo prezentováno zjištění, proč pachatel ujížděl, což se později ukázalo jako trestný čin, popřípadě přestupek. Tento typ reportáží celkově trval necelé 2 hodiny, v rámci hodin měly stopáž následující typy reportáží: majetková kriminalita, ostatní/zbývající kriminalita, dopravní nehody. Požárům a výbuchům bylo věnováno také poměrně dost času, a to navzdory tomu, že požár sám o sobě není kriminálním jednáním a ve většině případů nebyl nikdo obviněn.

3.5.2 Místa činu

VO3: O kterém okresu České republiky se bude referovat nejvíce, o kterém naopak nejméně?

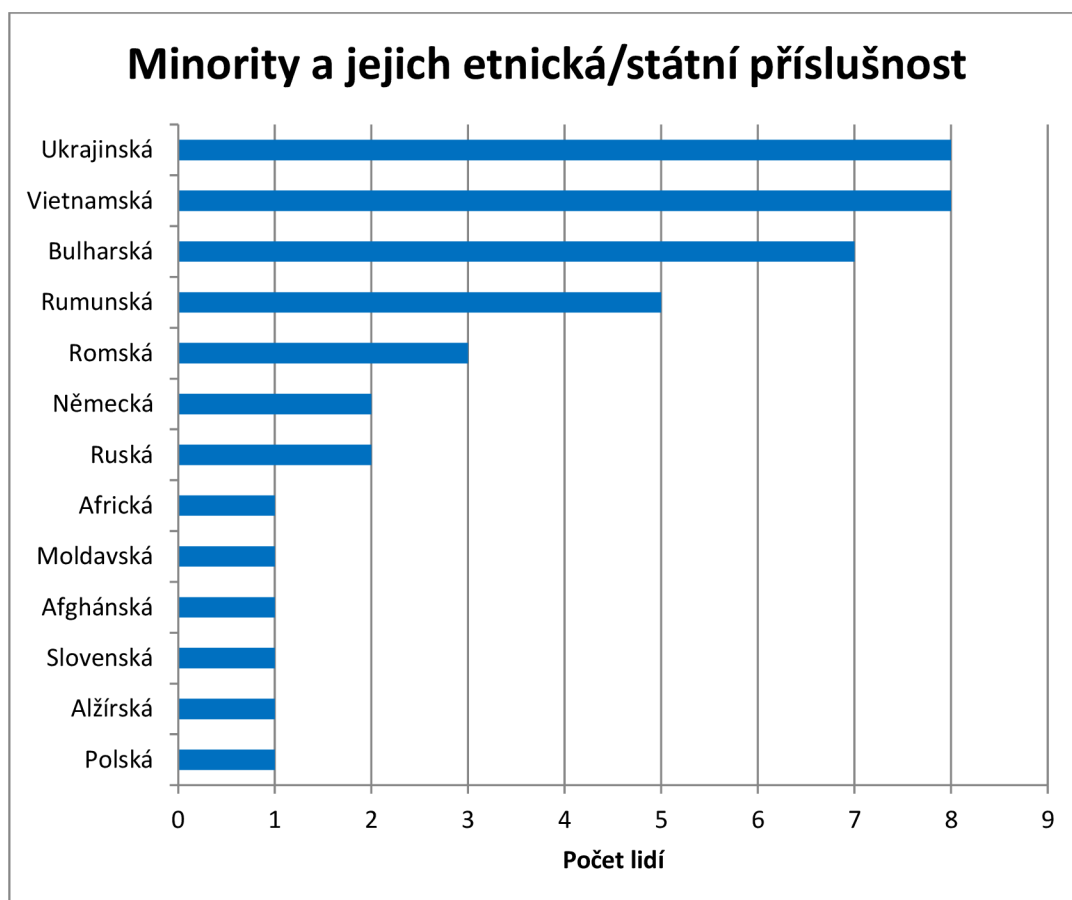
Tabulka 3 Absolutní počet výskytů okresů v analyzovaných relacích

Okres/stát	Počet výskytů
Hlavní město Praha	144
Brno- město	49
Plzeň- město	25
Ostrava- město	18
Kladno, Hradec Králové	15
Pardubice	10
Břeclav	9
Děčín, Olomouc	8
Benešov, Brno- venkov, Chomutov, Liberec, Litoměřice, Most, Příbram, Trutnov, Ústí nad Labem, Ústí nad Orlicí, Německo	7
Beroun, Jablonec nad Nisou, Karlovy Vary, Karviná, Písek, Praha- západ, Přerov	6
Česká Lípa, Frýdek- Místek, Jičín, Jihlava, Náchod, Vyškov	5
České Budějovice, Havlíčkův Brod, Klatovy, Mělník, Mladá Boleslav, Plzeň- sever, Zlín, Znojmo, Ostatní státy	4
Louny, Nový Jičín, Nymburk, Prostějov, Rychnov nad Kněžnou, Semily, Sokolov	3
Hodonín, Cheb, Kolín, Pelhřimov, Plzeň- jih, Rakovník, Svitavy, Tachov, Teplice, Vsetín, Žďár nad Sázavou	2
Jindřichův Hradec, Jeseník, Kutná Hora, Prachatice, Rokycany, Šumperk, Tábor, Třebíč, Uherské Hradiště, Slovensko	1

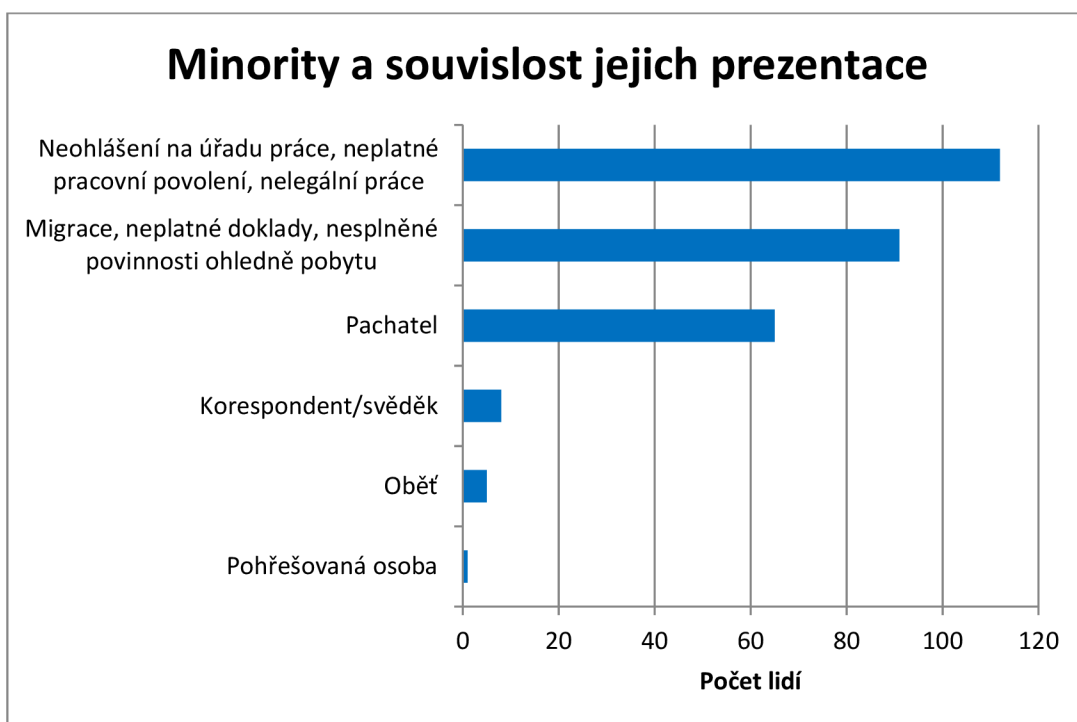
Hypotéza předpokládala, že nejvíce budou prezentované události z hlavního města Prahy a nejméně z okresu Jeseník. Hypotézu se podařilo potvrdit částečně, události z Prahy jednoznačně převyšují nad ostatními, událost v okrese Jeseník však byla prezentovaná pouze jednou. Některé okresy se ovšem v reportážích neobjevily vůbec, jde o následující okresy: Blansko, Opava, Strakonice. V rámci operacionalizace byly zahrnuty i státy Rakousko a Polsko, ty také nenabýly žádné hodnoty. Zároveň bylo zjištěno, že pouze jednou byly prezentovány události z okresu Jindřichův Hradec, Kutná Hora, Prachatice, Rokycany, Šumperk, Tábor, Třebíč, Uherské Hradiště a ze Slovenska. Nelze tedy říci, že nejméně prezentovaným okresem byl Jeseník, protože nejméně prezentované byly ty okresy, které se ve vysílání vůbec neobjevily.

3.5.3 Minority

VO4: Která minorita je v souvislosti s kriminálním zpravodajstvím nejvíce prezentována?

U této výzkumné otázky se nepodařilo potvrdit stanovenou hypotézu. Předpokládalo se největší výskyt romské etnické menšiny, ta se ale v Krimi zprávách objevila pouze ve 3 případech. Zároveň v žádném případě nebylo explicitně řečeno, že se jedná o příslušníka romské etnické menšiny, redakce nejspíš na tuto skutečnost neupozorňovala, (pravděpodobně) aby nebyla nařčena z rasismu. Největší výskyt měli lidé pocházející z Ukrajiny a Vietnamu, nelze ale tuto skutečnost generalizovat, protože se jednalo o případy v řádu jednotek. Ve většině případů (241 krát) nebyla etnická nebo státní příslušnost vůbec řečena ani nešlo poznat, odkud cizinec pochází nebo jaké je etnicity. Tento vysoký počet případů má za následek zejména reportáž o velké celní kontrole na staveništi, kdy se dopustilo přestupku 112 lidí, o tomto úkonu navíc bylo informováno dvakrát.

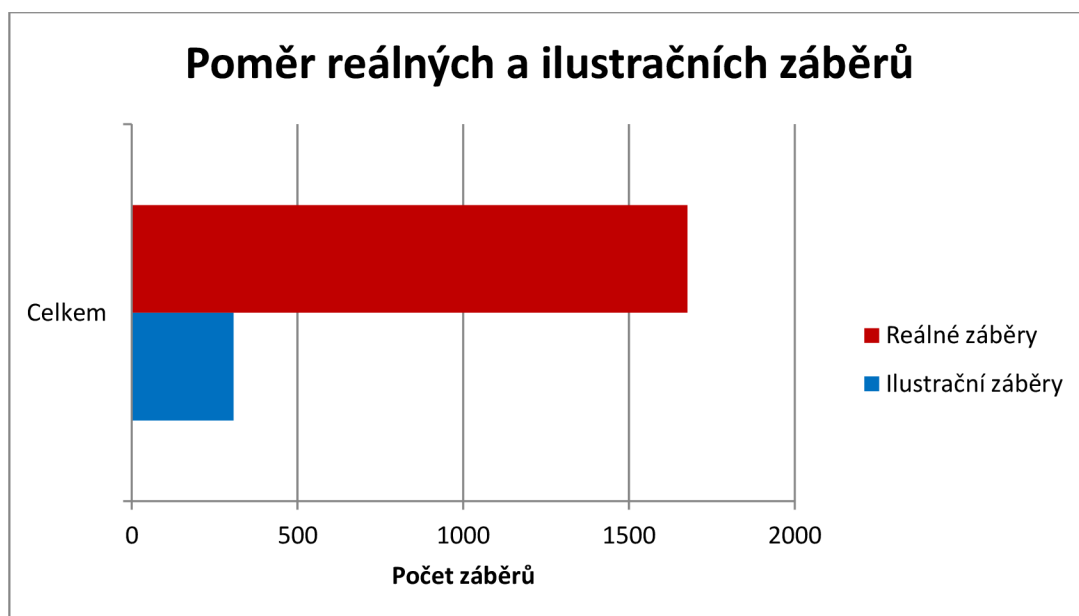
Předpokládalo se, že se minority budou nejvíce prezentovat jako pachatelé trestných činů, což se ale nepotvrdilo. Naopak největší výskyt byl zaznamenán v souvislosti s neohlášením na úřadu práce, nelegální prací a neplatným pracovním povolením. Tato skutečnost se projevila zejména kvůli již zmiňované celní kontrole. Zajímavým faktem je, že poměrně častá byla situace, kdy cizinci neoprávněně překročili státní hranici, měli neplatné nebo falešné doklady nebo nesplnili povinnosti ohledně pobytu na území České republiky. V takových případech byli jedinci předáni cizinecké policii a většinou následovalo jejich vyhoštění z Česka.

Častěji se informovalo o minoritách jako o pachatelích než o případech, kdy byl příslušník minority obětí trestného činu. Situací, kdy se příslušník minority využil jako korespondent k události, bylo poměrně málo (srov. Klvačová, Bitrich, 2013). V jednom případě bylo informováno o dívce z Ukrajiny v souvislosti s tím, že se pohřešuje.

3.5.4 Záběry v reportážích

VO5: Je v Krimi zprávách více reálných nebo ilustračních záběrů?

Stanovená hypotéza předpokládala, že redakce bude více používat reálné záběry, tato predikce se ukázala jako správná. Jak již bylo popsáno výše, ilustrační záběry nejsou stěžejním obsahem reportáží, redakce tyto záběry využívá spíše jako doplněk k nastínění atmosféry, popřípadě u reportáží, kdy nemá k dispozici reálné záběry nebo jich není dostatek, aby zaplnily stopáž příspěvku. Ilustrační záběry byly využívány zejména u vražd a násilné kriminality obecně, v takových případech byly typické záběry toho, jak např. útočník drží v ruce nůž. Záběry se také vyskytovaly často u činů, které se staly v online virtuálním prostoru, v takových případech šlo zejména o hospodářskou kriminalitu – konkrétně podvod. Naopak ani jednou se nevyskytl ilustrační záběr v souvislosti s dopravní nehodou a jiným dopravním přestupkem nebo trestným činem. Celkový součet ilustračních záběrů je 307, reálných je 1 676, reálné záběry tedy jednoznačně převažovaly. Reálné záběry byly často repetitivní, šlo především o záběry na policejní či hasičská auta. Co se

týče záběrů na pachatele, někdy byly jejich obličeje rozmazané, tato skutečnost závisela především na tom, v jaké části se nacházelo vyšetřování. Pokud nebyl pachatel dopaden, byla zveřejněna jeho podobizna za účelem upozornění veřejnosti na možné nebezpečí a za účelem zapojení veřejnosti při dopadení. V takových situacích byla veřejnost vyzvána, aby kontaktovala policii (popřípadě redakci Krimi zpráv), pokud pachatele pozná nebo má svědectví k dané události. V případě, že byl pachatel už dopaden, většinou se v postprodukci jeho obličej rozmazal, výjimkou byli pachatelé násilných trestných činů, jejichž zločiny se sledovaly v rámci několika let (viz mediální celebrita). Obličeje obětí a dětí byly cenzurované vždy, pokud se nejednalo o pohřešovanou osobu.

3.5.5 Zpravodajské hodnoty

VO6: Jaké bude zastoupení zpravodajských hodnot?

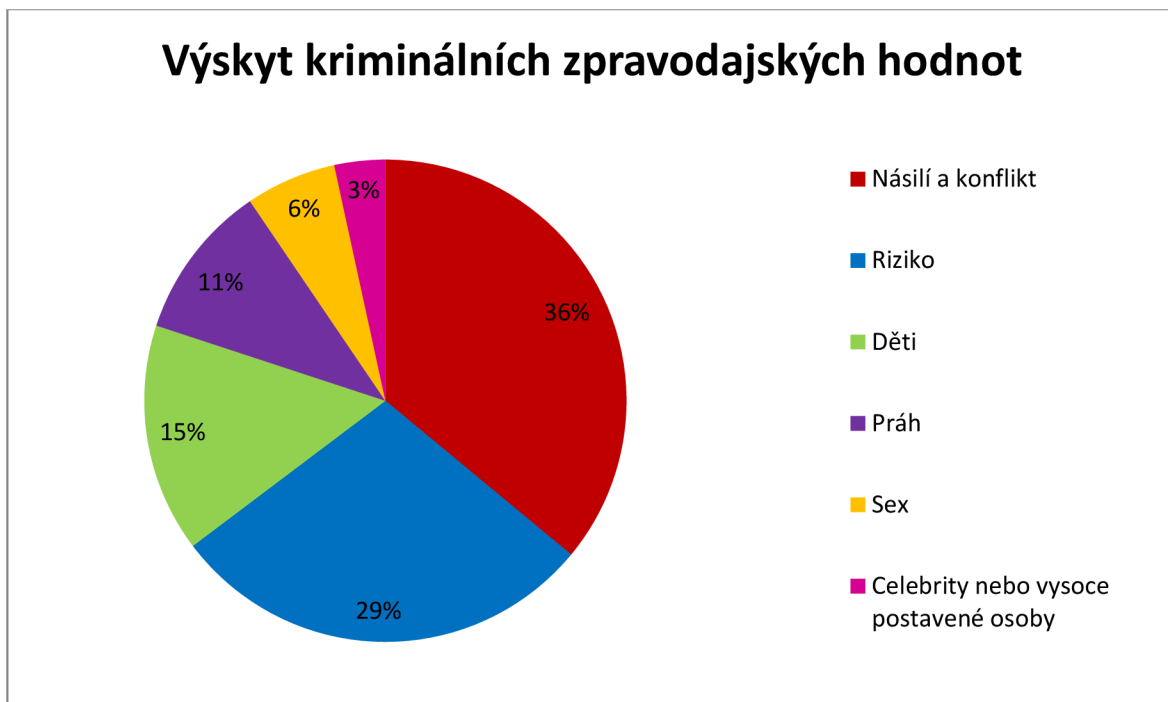
Hypotéza předpokládala, že největší výskyt budou mít zpravodajské hodnoty negativity a jednoznačnosti, což se potvrdilo. Negativita se vyskytla 544krát, jednoznačnost 446krát. Naprostá většina zpráv obsahovala právě tyto hodnoty. V dalších – 283 reportážích byla zaznamenána hodnota dramatičnosti, protože jejich napětí bylo podpořeno poutavým dramatickým podkladem. Hudební podklady byly zejména využívány v reportážích s prvkem násilí, ale také u různých tragických úmrtí a policejních honiček. Proměnná blízkosti nabyly hodnoty 183. V rámci analýzy se měřila blízkost geografická, tudíž byly do této hodnoty zahrnuty

události z hlavního města Prahy a jiného města či obce Středočeského kraje. Redakce TV Prima v Praze sídlí, tudíž vzdálenost z Prahy do dalších míst Středočeského kraje není velká (oproti např. okresu Frýdek-Místek), proto byly okresy Středočeského kraje do hodnoty blízkosti zahrnuty.

Nepředpokládal se vysoký výskyt příspěvků s hodnotou pozitivity nebo neutrality a tato predikce byla správná. Obě hodnoty se vyskytly pouze 6 krát a jednalo se o výjimečné a raritní případy. Neutrální příspěvky byly převážně informační reportáže o policii, např. policie hledá posily, policisté se vrátili z mise atd., pozitivní informovaly např. o vítězství policistů v závodě elitních jednotek.

VO7: Jaké bude zastoupení kriminálních zpravodajských hodnot?

Zde se podařilo částečně potvrdit stanovenou hypotézu částečně. Ta předpokládala, že nejčastějšími kriminálními hodnotami bude násilí a konflikt a riziko a nejméně častou hodnotou bude sex. Hodnota násilí a konfliktu se vyskytla ve 148 případech, riziko 118 krát. Hodnota násilí a konfliktu byla zapsána vždy, když se jednalo o násilný trestný čin, časté byly ale také různé situace, kdy reportáž obsahovala hádku či jiný střet. Hodnota rizika se objevovala zejména v nevyřešených případech, kdy nebyl pachatel znám, nebyl dosud dopaden, nebo v situacích, kdy byl pachatel vyšetřován na svobodě. Hodnota prahu se objevila víckrát, než bylo předpokladem, a to kvůli omezenému vzorku, vyskytla se celkem 43 krát. Přestože Jewkes (2015), která tyto hodnoty deklarovala, považovala za jednu z nejvíce význačných hodnot sex, tato hodnota se vyskytla pouze 25 krát, nejčastěji se tato hodnota objevovala v souvislosti se znásilněním nebo masturbací na veřejnosti, v jednom případě i v souvislosti se sexem v centru města Prahy. V tomto případě redakce odvysílala reportáž zachycující sex, intimní partie účastníků sice byly v post produkci rozmazány, přesto však byl akt poměrně jasně vyobrazěn. Taková reportáž by se s ohledem na zákon o rozhlasovém a televizním vysílání neměla ve hlavním vysílacím čase objevit. Nejmenší zastoupení měla hodnota celebrit a vysoce postavených osob, počet výskytů je 14 (srov. Kellner, 2013). Ve většině

případů byli obětí nebo pachatelem zejména podnikatelé, celebrit jako takových se objevilo pouze pár, a to z řad ne tolik známých sportovců. Na absenci známějších celebrit může mít vliv fakt, že bezprostředně po večerním vysílání Krimi zpráv následuje bulvární pořad Showtime, který je pouze o lidech ze světa showbyznysu.

3.5.6 Mediální celebrity

VO8: Jaké bude zastoupení mediálních celebrit a o kterých zločincích budou reportáže pojednávat?

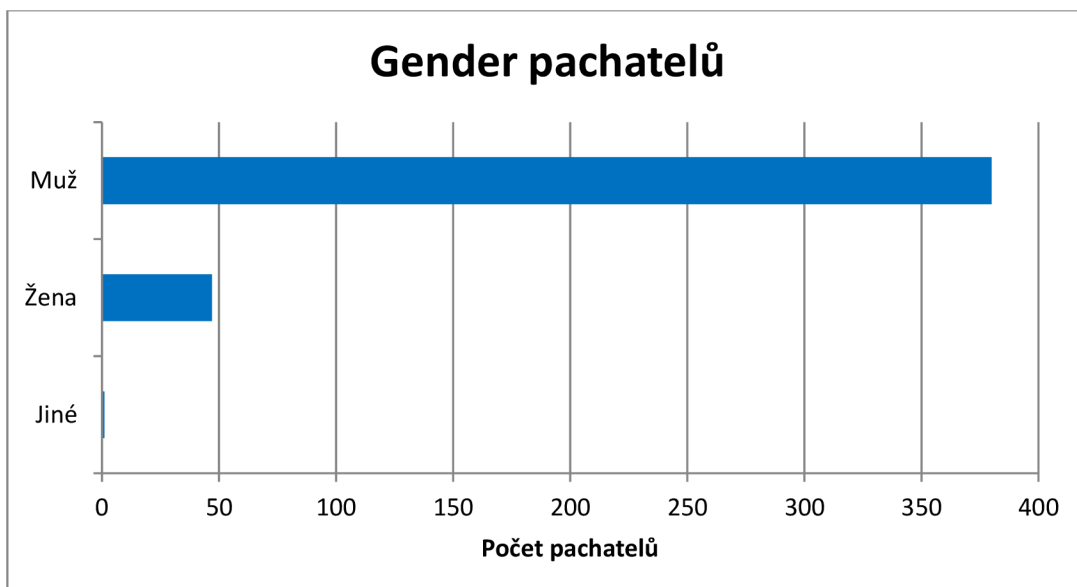
Celkem se podařilo zaznamenat šest případů výskytu mediální celebrity. Hypotéza předpokládala výskyt Petra Kramného (a Jiřího Kajínka), který se nakonec v jedné reportáži objevil. Reportáž o něm se týkala skutečnosti, že žádal o obnovu svého procesu. V posledních letech se v mediálním prostoru proslavil i Martin Konopásek známý spíše pod přezdívkou Ústečan, který se objevil jako predátor v dokumentu V síti. Tento dokument České televize pojednával o nebezpečí, které hrozí mladým dívkám na sociálních sítích. Již dospělé slečny hrály dívky ve věku 12 let, predátoři v dokumentu nebyli najatí herci, a proto záznamy o jejich chování byly později předány policii. V případě Konopáska soud došel k závěru, že svým jednáním naplnil skutkovou podstatu trestného činu. Případ Františka Matury a Miroslava Maňáka se také sleduje po několik let, společně se měli dopustit vraždy muže na Hodonínsku, v reportáži bylo formálně řečeno celé jejich jméno a jejich obličej nebyly rozmazány. Ladislav Faltýnek se zločinu měl dopustit už v roce 2014, kdy měl unést dceru známého kroměřížského podnikatele. Zločin Miroslava Vepřka je ze všech nejnovější, vraždy kamaráda se dopustil v roce 2019, jeho případ se však řešil také poměrně dlouho a pravomocný rozsudek padl až v listopadu minulého roku.

3.5.7 Ženy pachatelky

VO9: Jaký motiv pro ženy pachatelky nejvíce média využívají?

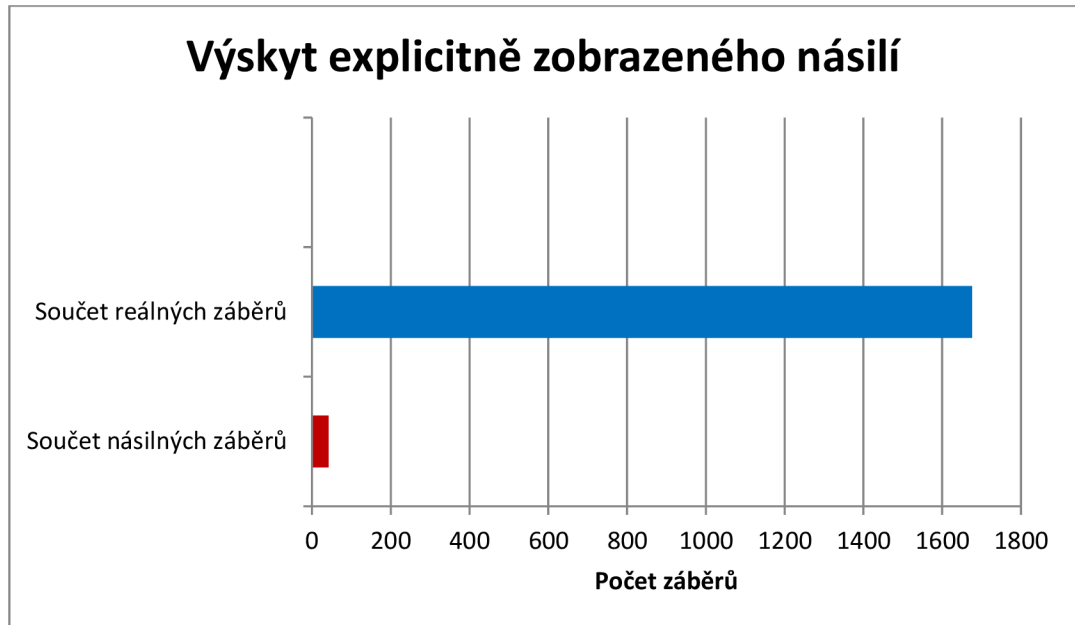
Zde se nepodařilo potvrdit stanovenou hypotézu, která předpokládala největší výskyt motivů „šílených krav“, největší výskyt měl totiž motiv špatné manželky. Ve zvoleném vzorku se ukázalo, že média málo prezentují ženy pachatelky (viz graf níže), proto byl výskyt motivů velmi malý a značně omezený, nelze tedy výsledky tohoto zjištění generalizovat. Motiv špatných manželek se vyskytl pětkrát, motiv šílených krav dvakrát a motiv špatné matky pouze jednou. Do motivu špatných manželek byly zahrnuty i ženy, které se dopustily násilí na partnerech, se kterými nebyly v manželském svazku. V případě motivu špatné matky byla představena žena, která zabila své miminko, následně bylo její právní zástupkyní oznámeno, že je pachatelka disharmonickou osobou, tudíž byla zahrnuta i do motivu šílených krav. Jako psychicky labilní někdy Krimi zprávy popisovaly i muže, bylo tomu tak např. v případě, kdy muž schizofrenik v opilosti pobodal svou partnerku.

Přestože statistiky dokazují, že procentuální poměr v páčání trestné činnosti je 60 % mužů a 40 % žen (Český statistický úřad), v Krimi zprávách byl odhalen výrazný nepoměr. Muži byli obvinění, podezřelí nebo odsouzení v 380 případech, zatímco ženy pouze 47krát. Procentuální poměr tedy říká, že Krimi zprávy prezentují muže jako pachatele v 89 %, ženy pouze v 11 %. Jiný gender, konkrétně transgender v nedokončené přeměně na druhé pohlaví, se objevil pouze v jednom případě, nedosáhl tedy ani hodnoty 1 %. V 70 případech nebylo možné rozeznat, jakého je pachatel pohlaví, nebo se vůbec nevědělo, kdo čin spáchal, tudíž nebylo možné určit, jakého pohlaví pachatel je.

3.5.8 Televizní násilí

VO10: Jak velký podíl bude mít násilí v reportážích?

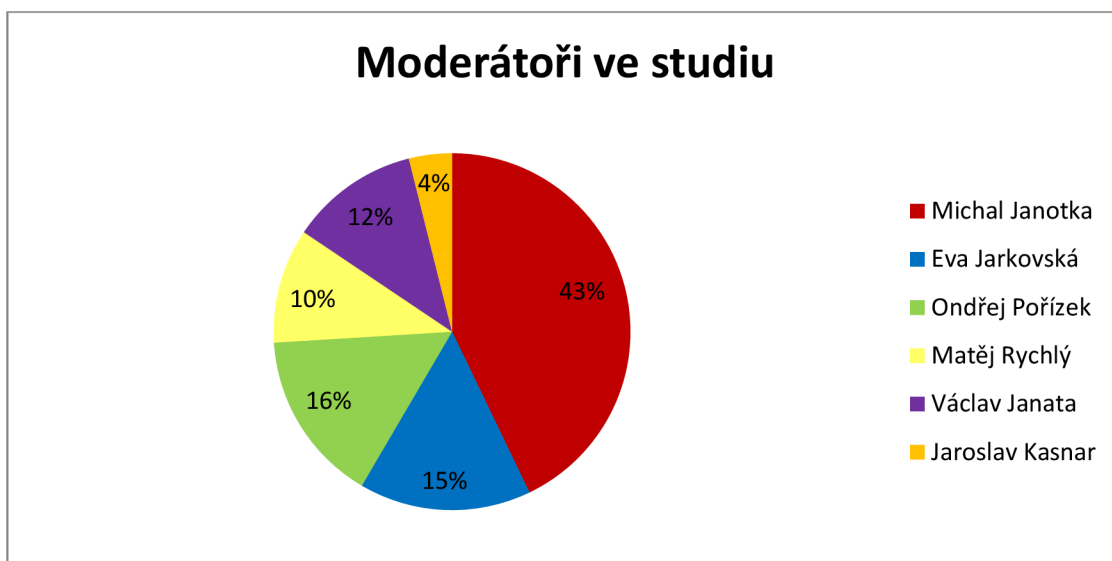

Hypotéza nepředpokládala vysoký počet explicitně a autenticky zobrazeného násilí, což se potvrdilo. Graf porovnává poměr toho, kolik bylo reálných záběrů celkově a kolik z nich bylo násilných (násilí v ilustračních záběrech se nesledovalo, proto nejsou tyto záběry v grafu zahrnuty). Z 1676 reálných záběrů se autentické násilí objevilo 42krát, procentuální podíl je tedy 2,5 %. Jednalo se zejména o autentické záběry rvačky a loupežného přepadení. Za zmínku však stojí skutečnost, že Krimi zprávy nejsou vysílány po 22. hodině, ale v hlavním vysílacím čase, a to každý den v 19:40, tudíž by potenciálně mohly tyto záběry negativně ovlivnit mravní výchovu dětí a mládeže.

3.5.9 Moderátoři a redaktoři Krimi zpráv

DVO1: Který moderátor nejčastěji díly provází?

Většinou dílů provází moderátor Michal Janotka, moderoval 33 relací. Janotka pracuje na TV Prima deset let, z toho Krimi zprávy moderuje 5 let. Společně s Ondřejem Pořízkem a Václavem Janatou jsou uváděni jako hlavní tváře pořadu, jejich fotky jsou na stránce pořadu vyobrazeny společně s logem, jejich rozložení se ukázalo jako nerovnoměrné. Ze studia moderují ve valné většině muži, ženskou moderátorkou byla pouze Eva Jarkovská, která moderovala celkem 12 krát. Nelze tedy říci, že genderové rozložení bylo rovnoměrné.

DVO2: Který redaktor zpracoval nejvíce reportáží?

Tabulka 4 Absolutní počet výskytů autorů příspěvků

Jméno redaktora	Počet zpracovaných příspěvků
Kateřina Sejková	29
Václav Janata	28
Michal Janotka	26
Ondřej Pořízek	22
Matěj Rychlý	19
Patrik Buňka	17
Eva Jarkovská	15
Kristián Šujan, Markéta Schenková	14
Bohuslav Štěpánek	13
Martin Holek, Libor Tampier	11
Tomáš Petržela	8
Alex Hrdinová	7
Pavčina Polatová, Lenka Kovandová	5
Jaroslav Kasnar, Jakub Nakládal, Jakub Sabol, Tomáš Polák, Robert Heč	4
Nikola Veverková, Jakub Malovaný	3
Dominika Zelenková	2
Jiří Bydžovský, Jakub Jira, Dara Stomatová, Hedvika Kropáčková, Vladimír Procházka, Hana Liptáková, Ondřej Svoboda	1

Nejvíce příspěvků zpracovala Kateřina Sejková, druhým nejčastějším autorem byl Václav Janata. Je však nutné dodat, že u spousty příspěvků nebyl autor formálně uveden – zejména u těch kratších. Co se týče genderového rozložení, i zde muži převažují, mužů redaktorů bylo formálně uvedeno 20, žen 11.

3.5.10 Shrnutí analýzy

HVO: Jaký je obsah pořadu Krimi zprávy?

Pořad Krimi zprávy je zpravodajská relace pojednávající většinou o kriminálních jednání. Pořad by se dle názvu měl pravděpodobně zaměřovat pouze na reportáže o trestných činech a přestupcích, analýzou se však zjistilo, že ne všechny reportáže jsou kriminálního charakteru. Nejvíce prezentovaným druhem kriminality je kriminalita násilná, které je zároveň i věnováno nejvíce času a prostoru. Redakce se z většiny skládá hlavně z redaktorů mužského pohlaví. Téměř všechny prezentované zprávy jsou negativního charakteru. V reportážích se informuje nejvíce o událostech z hlavního města Prahy. Prezentace minorit není široce obsáhlá, v naprosté většině není formálně uvedeno, jaké je cizinec národnosti nebo jaké etnické menšiny je příslušníkem. Minority jsou prezentovány nejčastěji v souvislosti s nelegální prací, neplatným pracovním povolením a neohlášením na úřadu práce. Z kriminálních zpravodajských hodnot se ukázala jako nejvíce význačná hodnota násilí a konfliktu. Počet zobrazení explicitního násilí nicméně nedosahoval ani 5 %. V reportážích lze nalézt více reálných záběrů než ilustračních. Krimi zprávy mnohonásobně častěji informují o trestných činech a přestupcích páchaných muži. Nejčastěji se informuje o ženách pachatelkách násilných trestných činů v souvislosti s tím, že žena napadla nebo zavraždila svého partnera. Délka Krimi zpráv se pohybuje v rozmezí od 10 do 15 minut. Odpolední verze vysílaná na televizní stanici CNN Prima News je delší, večerní relace je kratší za účelem odvysílání většího množství reklam.

4 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo provést analýzu zpravodajského pořadu Krimi zprávy, jež je vysílán na jedné z předních českých televizních stanic. Na téma kriminálního zpravodajství bylo provedeno již několik jak zahraničních, tak českých výzkumů, samostatně Krimi zprávami se však ještě žádný autor nezabýval. Teoretické koncepty byly vybrány tak, aby byly následně užitečné pro samotnou analýzu, většina z nich se ukázala jako potřebná a stěžejní. Hlavním zjištěním bylo, jak pořad vypadá, jaký je jeho obsah a jak je strukturovaný. Potvrdilo se, že Krimi zprávy mají sklony zprávy dramatizovat a favorizovat události, ve kterých je obsaženo násilí. O násilné kriminalitě se informovalo nejčastěji a tomuto druhu kriminality bylo věnováno nejvíce času a prostoru. Statistiky z předchozích let opakovaně dokazují, že násilná kriminalita v celkovém podílu kriminality nedosahuje ani 10 % (Jelínek, 2021: 300), přesto ji média obecně i Krimi zprávy nejvíce prezentují, mediální obraz kriminality tak neodpovídá realitě. Velkou část dále tvořily reportáže o dopravních nehodách, trestných činech a přestupcích způsobených za volantem motorového vozidla. Sám moderátor Michal Janotka v jednom díle zmínil, že každých 6 minut se v České republice stane dopravní nehoda, proto měly tyto události pravděpodobně velké zastoupení. O mravnostní kriminalitě se neinformovalo dostatečně vzhledem k tomu, jak závažný tento druh kriminality je. Může to být však tím, že mravnostní kriminalita nemá velké zastoupení ani v reálném životě, její „*podíl na celkové kriminalitě představuje zhruba 1%*“ (Jelínek, 2021: 332). Většina mravnostní kriminality je navíc latentní, a tudíž nenahlášená policii. Oproti tomu majetková kriminalita má, co se týče statistik, největší zastoupení ze všech druhů kriminality (Jelínek, 2021: 353), přesto se Krimi zprávy častěji věnovaly násilné kriminalitě a událostem ohledně dopravy. Reportáže o požárech a výbuších byly typické zejména v letních měsících. V jednom případě se objevil v reportáži tzv. hate crime, kdy skupina mužů publikovala na sociální síť Twitter transparent s rasistickým nápisem. Poměrně hodně příspěvků neobsahovalo kriminální jednání vůbec. Krimi zprávy se zabíraly i různými tragédiemi, ať už tyto události končily smrtí, či nikoliv.

Naprostá většina zpráv se týkala hlavně domácího zpravodajství, 32 % reportáží bylo z hlavního města Prahy a obecně Středočeského kraje, příspěvky s domicilem jiných států byly raritou. Z hlediska geografie nebylo o daných okresech informováno rovnoměrně a některé okresy se v reportážích neobjevily vůbec. Krimi zprávy výrazně preferují zprávy s hodnotou jednoznačnosti, příspěvky s touto hodnotou se objevily v 79 %. Téměř všechny analyzované příspěvky byly negativního charakteru, neutrální nebo pozitivní zprávy se vyskytly výjimečně. V 50 % redakce k příspěvku v post produkci přidala dramatickou hudbu, aby reportáž více působila na emocionální složky diváka. Překvapivým zjištěním bylo poměrně chabé zastoupení minorit, respektive ve většině případů nebylo formálně řečeno, jaké etnické nebo státní příslušnosti daný člověk je. Přestože romská etnická menšina měla k roku 2020 nejvyšší počet obyvatel ze všech minorit, bylo o ní informováno méně než o lidech pocházejících z Vietnamu nebo Ukrajiny. V souvislosti s válkou na Ukrajině se samozřejmě počet obyvatel z Ukrajiny v Česku pravděpodobně zvýšil, nicméně ruská invaze proběhla v únoru 2022 a většina analyzovaného materiálu pocházela z předchozího roku. Hypotéza předpokládala, že se nejvíce bude o minoritách informovat jako o pachatelích, nejčastěji se však informovalo o minoritách v souvislosti s neplatným pracovním povolením, nelegální prací a neohlášením na úřadu práce. Pomineme-li toto zjištění, minority se přesto více prezentovaly jako pachatelé trestných činů než jako oběti. Minority navíc nemají většinou možnost se samy k činu vyjádřit, ke stejnému zjištění se dopracovali i autoři Klvačová a Bitrich (2003).

Analýza dále odhalila značný nepoměr mezi informováním o pachatelích z hlediska genderu, mnohonásobně více se informovalo o mužích. Jak již bylo zmíněno, muži sice páchají trestnou činností častěji než ženy, ovšem ne v poměru 89 % k 11 % žen, jak prezentovaly Krimi zprávy. Co se týče skutečnosti, jak média informují o ženách pachatelkách násilných či jinak závažných trestných činů, výsledky nelze generalizovat kvůli malému počtu případů. Nápad analyzovat poměr reálných a ilustračních záběrů by se dal označit za novátorský, autorce se nepodařilo dohledat, že by se touto skutečností zabýval i někdo jiný. Reálné záběry se ukázaly jako převažující, ani záběrů ilustračních ale nebylo zrovna málo. Explicitně autentického násilí se v reportážích nevyskytovalo tolik, přesto skutečnost, že se takové případy našly, může dát prostor k debatě, zdaje vůbec vhodné takové

záběry vysílat před 22. hodinou s ohledem na děti. Závěrem je dále nutno poukázat na skutečnost, že konzumace pořadu Krimi zprávy může potenciálně ovlivnit způsob, jakým divák pohlíží na okolní svět. Většina příspěvků je násilného charakteru, s ohledem na zastoupení hodnoty rizika, která dosáhla 21 %, je v příjemcích také vzbuzován pocit, že se mohou potenciálně stát obětí trestného činu. Autorka doufá, že tato práce pomůže k rozšíření vědomostí o tom, jak média s tématem kriminality pracují, případně podnítí i další výzkumníky ke vzniku studií, které by se zabývaly jak samotným pořadem, tak skutečností, jaký vliv mají Krimi zprávy na psychický stav a smýšlení diváka.

Seznam analyzovaných relací

1. – 7. 4. 2021

1. – 7. 5. 2021

1. – 7. 6. 2021

1. – 6. 7. 2021

1. – 7. 8. 2021

1. – 7. 9. 2021

1. – 7. 10. 2021

1. – 7. 11. 2021

1. – 7. 12. 2021

1. – 7. 1. 2022

1. – 7. 2. 2022

7. 3. 2022

Seznam použité literatury

BERÁNKOVÁ, Kateřina. Média a zločin. Praha, 2018. Bakalářská práce. Vysoká škola regionálního rozvoje a bankovní institut Ambis a. s. Vedoucí práce Jan Tomášek.

BLATNÍKOVÁ, Šárka, Petra FARIDOVÁ a Petr ZEMAN. Násilná sexuální kriminalita: téma pro experty i veřejnost. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2014. ISBN 978-80-7338-143-1.

BLAŽKOVÁ, Adriána. Pátrání po pohřešovaných dětech v ČR. Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Jana Kohnová.

BRODSKÁ, Michaela. Proměny mediální reprezentace Romů ve zpravodajství TV Nova. Olomouc, 2017. Magisterská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Jindřiška Svobodová, Ph.D.

CAMBELL, Christopher. The Routledge Companion to Media and Race. New York: Routledge, 2017. ISBN 978-1-315-77822-8.

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. Sociální patologie: Závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení. 2 vyd. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-5046-0.

GALTUNG, Johan; RUGE, Mari Holmboe. The structure of foreign news: The presentation of the Congo, Cuba and Cyprus crises in four Norwegian newspapers. Journal of peace research, 1965, 2.1: 64-90.

GERBNER, George a Nancy SIGNORELLI. Violence and terror in the mass media. Philadelphia, 1987.

GERBNER, George, Nancy SIGNORIELLI a Larry Gross. Cultural Indicators: A research project on trends in television content and viewer conceptions of social reality. Philadelphia: The Annenberg School of Communications University of Pennsylvania, 1978.

HEIDENSOHN, Frances. Women and Crime. 2 vyd. London: Macmillan press, 1996. ISBN 0-333-64208-2.

JASON, Ditton a Duffy JAMES. Bias in the Newspaper Reporting of Crime News. The British Journal of Criminology. 23. Oxford University Press, 1983, (2), 159-165. Dostupné také z: <https://www.jstor.org/stable/23636929>

JELÍNEK, Jiří, et. al. Kriminologie. Praha: Leges, 2021. ISBN 978-80-7502-499-2.

JEROMÝN, Klimeš a Tomáš TRAMPOTA. Je násilí zobrazované v médiích důležitým faktorem způsobujícím kriminalitu dětí a mládeže?. Literární noviny [online]. 2005, (35), 14 [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <http://klimes.mysteria.cz/clanky/komentare/televize.htm>

JEWKES, Yvonne. Media and Crime. 3rded. Great Britain: Sage Publications, 2015, 352 s. ISBN 978-1-44627-252-7.

KELLNER, Tomáš. Kriminalita a její struktura z pohledu médií. Brno, 2013. Bakalářská práce. Masarykova Univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra politologie. Vedoucí práce Josef Smolík.

KILGO, Danielle K, Summer HARLOW, Víctor GARCÍA-PERDOMO a Ramón SALAVERRÍA. A newsensation? An international exploration of sensationalism and social media recommendations in online news publications. *Journalism* [online]. USA (Texas): Sage, 2018, 30.12.2016, 19(11), 1497–1516 [cit. 2022-02-28]. Dostupné z: doi:<https://doi.org/10.1177/1464884916683549>

KILMARTIN, Christopher. What is the connection between media violence and real-world violence?. *Routledge* [online]. 14.4.2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.routledge.com/blog/article/what-is-the-connection-between-media-violence-and-real-world-violence>

KLVAČOVÁ, Petra, BITRICH, Tomáš (2003). Jak se (ne)píše o cizincích. In: Nečitelní cizinci. Jak se (ne) píše o cizincích v českém tisku. Praha, Multikulturální centrum Praha.

MORRISSEY, Belinda. *When Women Kill: Questions of Agency and Subjectivity*. London: Routledge, 2003. ISBN 0-203-42465-4.

MUNCIE, John a Eugene MCLAUGHLIN. *The problem of the crime*. London: Sage Publications, 2001. ISBN 0-7619-6971-3.

POTTER, James. A Critical Analysis of Cultivation Theory. *Journal of Communication*, 2014. 0021-9916.

PUNCH, Keith F. *Základy kvantitativního šetření*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-381-9.

REIFOVÁ, Irena, et al. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.

ROBBERS, Monica L. P. *Blinded by Science: The Social Construction of Reality in Forensic Television Shows and its Effect on Criminal Jury Trials*. Criminal Justice. Marymount University, Arlington, VA: Sage Publications, March 2008, (19). Dostupné z: doi:10.1177/0887403407305982

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Obraz Romů v televizním zpravodajství – příklad mediální konstrukce reality*. Brno, 2007. Disertační práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Jaromír Volek.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada, 2014. *Žurnalistika a komunikace*. ISBN 978-80-247-3568-9.

SCHULZ, Winfried a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení. 2., přeprac.* vyd. Praha. ISBN 80-246-0827-8.

Statistické přehledy kriminality za rok 2021. *Policie* [online]. [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2021.aspx>

SUCHÁ, Veronika. Média a Romové v ČR – obraz romské menšiny zprostředkovaný médii. Liberec, 2009. Bakalářská práce. Technická univerzita v Liberci. Vedoucí práce Ludka Hrabáková.

TOMÁŠEK, Jan. Úvod do kriminologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-746-7.

TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-736-7096-8.

WESTERSTAHL, Jörgen JOHANSSON, Folke: Foreign News, News Values and Ideologies. European Journal of Communication, 1994. Vol. 9, s. 71–89.

WILCZYNSKI, Ania. Mad od bad?: Child-Killers, Gender and the Courts. The British Journal of Criminology [online]. Oxford University Press, 1997, 1.7.1997, 1997(37), 419–436 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: doi: <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.bjc.a014178>

Zákon č. 231/2001 Sb.: Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů. In: Zákony pro lidi [online]. 4.7.2001 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-231#cast1>

Zaostřeno na ženy a muže 2021: Genderové statistiky. Praha: Český statistický úřad, 2021. 300002-21, CSU-013695/2021. Dostupné také z: <https://www.czso.cz/documents/10180/142141209/30000221.pdf/6c6dfcee-a1e1-4f73-a6a0-8fba06487154?version=1.11>

ŽÁRSKÁ, Lucie. Zveřejněné informace 2021: Statistika. Policie [online]. 15.3.2021 [cit. 2022-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2021-statistika.aspx>

Zdroje ke kriminálním případům, neodborné publicistické články:

AUST, Ondřej. Prima ruší Krimi zprávy, pohltí je Velké zprávy: Prodloužená zpravodajská relace Primy bude mít 45 minut, slibuje víc živých vstupů. Mediar [online]. 27.6.2018 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/prima-rusi-krimi-zpravy-pohliti-je-velke-zpravy/>

BAZARAA, Danya. How Ian Brady's accomplice Myra Hindley became known as "the most hated woman in Britain." Daily Mirror [online]. United Kingdom, 16.5.2017 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://www.mirror.co.uk/news/uk-news/how-ian-bradys-accomplice-myra-10431827>

CNN Prima News zahájí své vysílání v neděli 3. května. Mediaguru [online]. 23.4.2020 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2020/04/cnn-prima-news-zahaji-sve-vysilani-v-nedeli-3-kvetna/>

Černá vdova Čubírková přítele spálila v chlebové peci: Popravena byla před padesáti lety [online]. 28.9.2016 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi-zapomenute-zlociny/408761/cerna-vdova-cubirkova-pritele-spalila-v-chlebove-peci-popravena-byla-pred-padesati-lety.html>

DELONG, William, KUROSKI, John, ed. Nannie Doss Spent Decades Murdering Relatives And Husbands. All thats interesting [online]. New York (Brooklyn), 1.3.2018 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://allthatsinteresting.com/nannie-doss-giggling-granny>

ELIŠKA, Gáfríková. Krasavec s nechutným rituálem. Ted Bundy zabil desítky žen, těla pak znásilňoval. Deník [online]. 10.7.2021 [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sveta/ted-bundy-vrah-pribeh.html

HAVLICKÁ, Kateřina. Slovenští pubertáči svlékli a brutálně zbili dívku, případ řeší i parlament. iDNES [online]. 7.1.2022 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/slovensko-sikana-divka-teenageri.A220107_110733_zahranicni_kha

HEREDIA, Sara. Inspired By 'Money Heist', Three Criminals Rob A Jewellery Store In UP. Outlookindia [online]. India, 30.8.2021 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.outlookindia.com/website/story/india-news-inspired-by-money-heist-three-criminals-rob-a-jewellery-store-in-up/393127>

HEREDIA, Sara. La realidad supera la ficción: los robos que han surgido tras 'La Casa de Papel'. Sensacine [online]. España, 2.9.2021 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.sensacine.com/noticias/series/noticia-18589256/>

Inspired By 'Money Heist', Three Criminals Rob A Jewellery Store In UP. Outlookindia [online]. India, 30.8.2021 [cit. 2022-03-06]. Dostupné z: <https://www.outlookindia.com/website/story/india-news-inspired-by-money-heist-three-criminals-rob-a-jewellery-store-in-up/393127>

KRÁSNOHORSKÁ, Eliška. Zuzana Plačková a René Strausz jsou nadále stíháni, prokurátor žádost zamítl. Šíp [online]. 10.1.2022 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://sip.denik.cz/celebrity/plackova-strausz-stihani.html>

LAMARE, Amy. Karla Homolka Is 'Most Hated Woman In Canada' — What's Her Connection To 'Don't F*ck With Cats' Killer Luka Magnotta?. Yourtango [online]. 1.6.2020 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.yourtango.com/2019330623/who-karla-homolka-most-hated-woman-canada-netflix-dont-fuck-with-cats>

MILNE, Andrew, SILVERMAN, Leah, ed. Molested, Murdered, And Mummified: The Crimes Of Serial Killer Rosemary West [online]. New York (Brooklyn), 7.11.2021 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://allthatsinteresting.com/rosemary-west>

Prima večer představí novinku: Krimi Zprávy. Novinky [online]. 1.12.2010 [cit. 2021-12-15]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/clanek/prima-vecer-predstavi-novinku-krimi-zpravy-25209>

Případ, který otřásl Českem. Před 10 lety našli policisté ostatky zavražděné Aničky. Cnn.iprima [online]. 16.3.2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://cnn.iprima.cz/pripad-ktery-otrasl-ceskem-ostatky-anicky-nasli-policiste-v-troji-az-po-pul-roce-21083>

SEDERSTROM, Jill. Band Of Thieves Stormed A Bank And Took Hostages, But It Was All A Diversion For A Much Bigger Heist. Oxygen [online]. 10.9.2021 [cit. 2022-02-22].

Dostupné z: <https://www.oxygen.com/true-crime-buzz/banco-rio-robbery-in-argentina-might-just-be-heist-of-the-century>

SERENA, Katie. How Amelia Dyer Killed Hundreds Of Babies And Became One Of History's Worst Serial Killers [online]. New York (Brooklyn), 11.12.2021 [cit. 2022-03-02]. Dostupné z: <https://allthatsinteresting.com/amelia-dyer>

VACULA, Vladimír. Nehodu vysílanou na Facebook zavinila řidička, rychlost zaplatila životem. iDNES [online]. 18.6.2018 [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/usti/zpravy/vysetrovani-nehoda-obrnice-protihlukova-stena-ridicka-smrt-facebook-rychlost.A180618_105505_usti-zpravy_vac2

VEŠKRNOVÁ, Anna. Moderátorka Renáta Czadernová se rozplakala v přímém přenosu. Super [online]. 25.6.2020 [cit. 2022-02-13]. Dostupné z: <https://www.super.cz/707849-moderatorka-renata-czadernova-se-rozplakala-v-primem-prenosu.html>

WATSS, Jonathan. TV blamed for triple family murder. The Guardian [online]. 12.9.2006 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2006/sep/12/china.jonathanwatts1>

Whathappened to Madeleine McCann? A timeline of her case: Prime suspect claims prosecutor has run 'public campaign of prejudice' against him. The week [online]. 15.6.2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.theweek.co.uk/madeleine-mccann>

Zatčení instagramové queen: Co policie našla v domě Zuzany Plačkové?. Evropa2 [online]. 29.9.2021 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://www.evropa2.cz/clanky/zivot/zatceni-instagramove-queen-co-policie-nasla-v-dome-zuzany-plackove>

ZELENKA, Jakub a Apolena RYCHLÍKOVÁ. „Chování Dominika Feriho je veřejné tajemství.“ Ženy popsaly traumatizující zkušenosti s mladým politikem. A2larm [online]. 25.5.21 [cit. 2022-02-10]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2021/05/chovani-dominika-feriho-je-verejne-tajemstvi-zeny-popsaly-traumatizujici-zkusenosti-s-mladym-politikem/>

b